

Domoljub

V Ljubljani, 13. aprila 1939

Leto 52 • Štev. 15

Še beseda o sporazumu

Upanje na sporazum

Ko sem zadnjič pisal o sporazumu, sem izrazil željo vseh Slovencev, da bi prišlo čimprej v resnici do rešitve hrvatskega vprašanja, do mirne poravnave dolgega spora med Srbi in Hrvati. Danes moremo zapisati, da je precej upravičeno upanje, da do tega sporazuma v resnici pride.

Dva dni sta se razgovarjala ministrski predsednik Dragiša Cvetković in dr. Vi. Maček o sporazumu. Povedala sta drug drugemu, kaj ena in druga stran zahteva in kaj spet daje in kje popušča. Nista se spustila v prave dogovore, ki naj pismeno uredi razmere med Srbi in Hrvati, toda v glavnih obrisih sta povedala drug drugemu, kako si predstavljata rešitev tega vprašanja. Vsa poročila pravijo, da sta šla od tega razgovora oba zadovoljna domov. Oba sta prepričana, da je sporazum mogoč in da zmaguje dobra volja na obeh straneh. Po Veliki noči se razgovori nadaljujejo. Pričakovati je, da pride kmalu do podrobnih vprašanj, ki jih je treba razčistiti, in da bo to delo šlo hitro od rok.

Svetovna pozornost

Vsi evropski listi spremljajo dogovore v Zagrebu z veliko pozornostjo. Dobro se vsi zavedajo, da se rešuje vprašanje, ki je v tej državi staro 20 let. Vsi vedo, da pa ima to vprašanje še globlje korenine v dolgi preteklosti, ko so Srbi in Hrvati med seboj teknovali v stari Hrvatski in kasneje po l. 1878 v Bosni in Hercegovini. Rešuje se vprašanje medsebojnega življenja dveh narodov, ki sta si po pismenem jeziku enaka, ki pa ju loči zgodovina, vera, šege in običaji, ki ju označuje na eni strani pripadnost k zapadni kulturi, na drugi strani pripadnost k vzhodni kulturi. Treba dalje razvozljati voz, kako zagotoviti enim in drugim svoboden razvoj, četudi so med seboj pomešani. Obenem vsi vedo, da pomeni reševanje tega vprašanja priznanje, da se je delala leta in leta v tej državi politika, ki jo je treba zavreči in preiti na novo notranje-politično podlago.

Zato ves svet s pozornostjo opazuje, kako se bo rešilo to veliko vprašanje naše države. Pri tem pa s veda ves svet tudi vé, da pomeni ugodna rešitev spora med Srbi in Hrvati velikansko novo moč cele države proti zunanjemu svetu. Vsi resnični prijatelji naše države tedaj žele, da bi bilo to težko vprašanje spravljeno čimprej z dnevnega reda. Iz teh razlogov piše vse svetovno časopisje o hrvatsko-srbskem sporazumu in njegovi potrebi za moč Jugoslavije.

Intrigo

Ali je kdo, ki mu ta sporazum ne gre v račun? Zaliž-g je takih še vedno nekaj. Vsi tisti, ki so prisegli na integralni jugoslovanski nacionalizem in so hoteli, da so Hrvati in Slovenci samo neko jugoslovansko pleme, vsi ti so danes v dno duše zadeti. Oni so tajili Hrvate kot narod. Če jih ni, potem seveda tudi sporazuma z njimi ni. Z nekom, ki ga ni, se ne dela sporazuma. Sedaj pa se sporazum dela, torej je tu hrvatski narod. Ker je tu hrvatski narod, ni samó en narod v državi, ampak so trije narodi, ki tvorijo — recimo — državni narod te države. Tem velikim Jugoslovanom ne gre sporazum v račun. Vsa njihova miselnost je postavljena za vedno na glavo.

Zato ni čudno, če ti krogi skušajo sporazum spodnesti in preprečiti. Razumljivo, da nihče rad ne podpisuje svoje smrtne obsodbe.

Zato so hodili ti nekdanji patentirani Jugoslovani k dr. Mačku in mu pravili, da vendar ministrski predsednik Cvetković ni poklican, da se pogaja za Srbe. Pa so spet govorili, da se sme pogajati s Hrvati samo koncentracijska vlada, v kateri bi sedeli tudi navdušeni jugoslovanski nacionalisti. In spet so trdili, da mora priti najprej velika demokratska svoboda z novimi zakoni o tisku in zborovanjih, potem šele, da se dá govoriti o sporazumu. Zdi se, da vsa ta hujskanja niso našla pravih tal pri Hrvatih. Čemu bi se tudi pogajali z nacionalisti o sporazumu, ki ga prav za prav ti megljeni jugoslovanski nacionalisti nočejo? Če bi ti sedeli v vladi, bi bil njih trud usmerjen v to, da sporazum preprečijo. Novi zakoni o demokraciji lahko pridejo. Toda prej je treba vedeti, kako je s sporazumom. Ali naj dopustimo, da kako hujskanje v polni svobodi prepreči sporazum? Najprej torej sporazum, potem novi demokratski zakoni.

Zagrebski razgovori med predsednikom vlade in hrvatskim vodjem pričajo, da te intrige zaenkrat ne uspevajo. Ne smemo pa seveda pozabiti, da bodo še vedno rovarili in skušali preprečiti, kar je edino rešilno za državo. Zdi se, da bo mogel dr. Maček ponoviti oni znani izrek, kadar bo gledal okrog sebe razne strančice iz združene opozicije, ki je šla pod njegovim imenom v volivni boj 11. decembra: »Bog me varuj mojih prijateljev, nasprotnikov se bom že sam.«

Kako zahrbtno nastopajo ti intrigantje, se vidi iz tega, da so se vrgli zdaj zlasti na dr. Korošca. Razširjajo proti njemu letake kot da je on kriv, da še ni rešen spor s Hrvati.

Vsakdo vé, da se nihče drugi ni več trudil za spravo med Hrvati in Srbi kot dr. Korošec, pa prav sedaj napadajo v raznih letakih njega. Le komu v korist? Vsak ve, da je eden poskusov, kako sporazum preprečiti. Če tedaj slišite take vesti, vedite, kdo je za njimi. Pomnite, da napadajo danes dr. Korošca tisti, ki bi radi preprečili sporazum in spet prišli na znanega konjička jugoslovanskega nacionalizma.

Mi smo prepričani, da ti intrigantje ne bodo uspeli. Želja po sporazumu je prevelika. Te intrige zaznamujemo zato, da razumete, kako težko je delo med intriganti. V Srbiji so začeli kričati: Srbi skupaj, pri nas se bo skrilo to zahrbtno in protidržavno delo raznih nacionalistov pod zabavljanjem na dr. Korošca. Bodite pozorni! Naprej sem vam povedal.

Po dvajsetih letih

Ko se je ustanovila ta država, smo mi takoj povedali, da je mogoča le, če je v njej mnogo svobode. Za tako svobodo pa je treba, da pridejo narodi in da pridejo posamezne pokrajine do polne veljave. Zahtevali smo pod različnimi imeni take samouprave, da na svoji zemlji sami gospodarimo. Jugoslovanski nacionalisti so proglasili vsakega, ki je tako mislil, za izdajalca. Danes je drugače. Po dvajsetih letih je očitno, da so imeli slovenski poslanci, ki so bili proti centralizmu, prav. Bilo je treba dolgega časa in težkega trpljenja, da je ta misel zmagala. S ponosom danes lahko rečemo: Mi smo imeli vedno prav. *Kje bi bila v svojem napredku naša država, če bi obveljala pred dvajsetimi leti misel dr. Korošca, da je bodočnost te države v pravi svobodi njenih narodov in njenih pokrajin!*

Pogum

Naša misel v notranji politiki zmaguje. Upamo, da bo država urejena, kot smo si jo želeli. Tista kratkovidnost, ki je mnoge gnala h Kramarju, Puelju in njihovim prisklednikom, je danes doživela popoln poraz. Voditelji nacionalistov ga ne bodo hoteli priznati, toda ljudstvo to vé. Ta poraz nacionalistične pretiranosti pa nam kaže, da je naš narod v večini imel vedno prav. In na to smo lahko ponosni. Prepričani smo, da pride do sporazuma in da bo moč naše države zrastle v slogi in trdni svobodni medsebojni povezanosti treh narodov, ki tvorijo jedro te države, ki pa imajo vsak svoje potrebe in zahteve.

Ta moč države pa nam zagotavlja mir tudi na mejah. Močnega nihče ne napada. Zato glejmo s pogumom v boljšo bodočnost!

V boj za naše časopisje!

Kmetje! Naš praznik se bliža!

V nedeljo, dne 30. aprila, na praznik Varstva sv. Jožefa, bo na Hribu pri Sv. Jožefu nad Celjem

velik kmečki tabor

Spored tabora bo v glavnem naslednji:
V **SOBOTO 29. APRILA** bo zvečer v celjskem mestnem gledališču prva predstava zgodovinske igre Davorina Petančiča:

»Slovenskega kmeta povest«.

V **NEDELJO 30. APRILA** bo dopoldne slavnostni kmečki sprevid skozi Celje na Hrib sv. Jožefa, kjer bo pridiga in slovesna sv. maša. Nato kmečki tabor, na katerem bodo govorili naši kmečki in narodni voditelji in zastopniki. Takoj po taboru bo uprizoritev igre »Povest slovenskega kmeta« na prostem, pred cerkvijo sv. Jožefa.

»POVEST SLOVENSKEGA KMETA« IMA DESET PODOB:

1. Slovenski kmetje si vojvodo volijo.
2. Ciril in Metod blagoslavljata slovensko zemljo.
3. Tuja gospoda zasužnji slovenskega kmeta.
4. Slovenski kmetje se gospodi uprejo.
5. Kmečkega kralja kronajo v Zagrebu.
6. Kmetje dobijo svobodo.
7. Slovenski kmetje gredo v svetovno vojno.
8. Slovenske kmetice građe Jugoslavijo.
9. Pesem narodovega osvobodjenja.
10. Kmet, glej svojo povest, bodočnost iz nje si ustvarja!

PRI TEJ IGRI NASTOPI SKUPNO NAD STO OSEB, godbe, pevci itd. Ta igra bo mogočno prikazanje naše kmečke in narodne zgodovine. Bo tudi čisto nekaj novega in svojevrstnega!

TUDI KMEČKI SPREVOD DOPOLDNE pred taborom bo zelo zanimiv, ker bodo nastopili prvi samo kmetje in kmečka mladina v narodnih in kmečkih nošah, kmečki kolesarji, kmečki konjeniki, kmečki vozovi itd.

ZA ČETRTINSKO VOZNO po železnici je zaproseno! O rešitvi in vseh podrobnostih sporeda bomo poročali v prihodnjih številkah našega lista ter objavili tudi vsa nadaljnja navodila udeležencem!

ALI STE PRI VAS ZE ZAČELI Z ORGANIZIRANJEM UDELEŽBE ZA KMEČKI TABOR? Pohitite! Organizirajte skupine kolesarjev, jezdecev, vozov ter narodnih noš itd.!

PRIJAVITE čimprej število udeležencev in posamezne skupine na naslov:

»Kmečka zveza v Ljubljani, Miklošičeva 17/II,

kjer dobite tudi vsa potrebna pojasnila in navodila!

VSE KMEČKE LJUDI IZ VSE SLOVENIJE vabimo, da se kmečkega tabora v nedeljo 30. aprila v Celju udeležijo v čim večjem številu, da bo naš kmečki tabor mogočen izraz naše kmečke zavednosti in sloga! Vsi na svidenje!

En teden politike

V notranji politiki naše države je pač najvažnejši dogodek v preteklem tednu sestanek predsednika vlade in voditelja Hrvatov dr. Mačka v Zagrebu. Do praznikov sta oba voditelja ugotovila bolj načelne stvari, po Veliki noči pa hočeta obravnavati podrobnosti, zlasti kako naj se država med tri narode razdeli in kakšno samoupravno moč bodo imeli posamezni deli.

V zunanji politiki je bila polpretekla doba polna izrednih dogodkov, ki so »Domoljubovim« čitateljem več ali manj znani. Naj ponovito važnejše: pridružitve Avstrije Nemčiji, razbitje Češkoslovaške in temu sledeča priključitev čeških Nemcev rajhu, ustanovitev samostojne okrnjene Češke, Slovaške in Podkarpatske Rusije, nato nemški protektorat nad odvisno Češko, Moravsko in samostojno Slovaško, konec samostojne Podkarpatske Rusije zasedbo po Madžarih, priključitev mesta Memela in pokrajine k Nemčiji.

Ko se je španska vojna nagibala h koncu, in sicer zmagonosnem za nacionaliste, več ali manj zvezane z Italijo in Nemčijo, je pričela

Anglija s političnim protinapadom. Anglija je sklenila, da bo poskušala vzhodnoevropske in južnovzhodne države pritegniti na svojo stran s tem, da z vso svojo oboroženo silo jamči za nedotakljivost njihovih meja. Najprvo je bila tega jamstva deležna Poljska, njej sledi Romunija. Podobno pogodbo hoče Anglija skleniti s Turčijo in balkanskimi državami.

Italija in Nemčija seveda na delovanje Anglije prijazno ne gledata in tudi roke križem ne držita. Zagrozili sta Angliji in Franciji, da bosta začeli boj na vsem svetu če bi Anglija nadaljevala z obkoljevalno politiko Nemčije. Da Italija računa sedaj dokaj resno, je pokazala te dni s tem, da je Albanijo z bojem zasedla, češ da ne bo trpela, da bi se na Jadranu usidrala kakšna druga velika sila. Italija namreč misli, kar bo najbrže res, da bi tudi Albanija, čeprav jo je Italija doslej v vsakem pogledu zelo podpirala, stopila v odločilnem trenutku na angleško stran. Več o zadnjih dogodkih v Albaniji prinašamo v posebnem »tolkaču«.

Ugibanja o bodočem sporazumu

Zagrebski »Obzor« prinaša članek o zagrebškem sestanku: Uradno poročilo pomeni politični dogodek, ki njegovoga pomena ne moremo prezreti. Prvikrat v tej državi se je zgodilo, da sta predsednik vlade, ki v njej Hrvati niso zastopani, in politični predstavnik hrvatskega naroda v svobodnem pogovoru ugotovila svoje popolno soglasje o vseh perečih političnih vprašanjih ter sta to potrdila tudi v uradnem sporočilu, v katerem je naglašeno tudi njuno soglasje o načinu, kako naj se prelesana vprašanja rešujejo. Ni treba še posebej naglašati, kako so te besede politično važne. Besede same zase dovolj jasno govore. Ker pa je treba soditi, da dr. Maček ni odstopil od svojih znanih zahtev, bodo započeti pogovori, ko bodo enkrat končani, pomenili začetek novega razdobja te države. Treba je namreč soditi, da dr. Maček od svojih zahtev že zato ni odstopil, ker je on odslej odbijal vse ponudbe, ki so prihajale od Cvetkovičevega prednika, ker niso dajale jamstva za pravilno rešitev hrvatskega vprašanja. No, o tej važnejši strani predmeta, ki sta se o nji

menila, bo mogoče natanko in zanesljivo pisati šele, ko bodo pogovori končani in bo širša javnost zvedela, kakšni so končni sklepi.

Kar pa se listega dela sporočila tiče, kjer je govorjeno o enakih pogledih o načinu, kako bi bilo treba rešiti pretresana vprašanja, se to vidno nanaša na postopek. Znano pa je, da niti dr. Maček niti njegovi politični sodelavci iz združene srbske opozicije ne delajo vprašanja o postopku, če se doseže sporazum o vsebini perečih političnih vprašanj. Torej mogoče soditi, da se ne zahteva sprememba sedanjega ustavnega stanja, vsaj za sedaj ne. To pomeni, da se ne zahteva sklicanje ustavotvorne skupščine, kar bi bilo po mislih vladnih krogov skrajno nezaželjeno. Potemtakem bodo spremembe, za katere bo dosežen sporazum, izveden v okviru sedanje ustave, ki onemogoča širšo razlago same ustave, posebej pa celo dejansko spremembo posameznih točk sedanjega ustavnega stanja. No, tudi o tem bo mogoče natančneje pisati šele, ko bodo razgovori končno sklenjeni.

Italijani zasedajo Albanijo

Skoraj ne mine v današnjih viharnih časih teden brez presenečenja. Dnevno časopisje je namreč prineslo 7. aprila poročilo, da je priplulo pred albanska pristanišča več italijanskih bojnih ladij z mnogimi desetstisočimi italijanske vojske in drugimi za pravo vojno potrebni sredstvi. Po zraku pa je prifrčalo okrog 400 italijanskih aeroplanov raznih tipov. Italijani so po kratkem boju zasedli vsa važnejša albanska pristanišča tako Sv. Ivan Medua, Drač in Valono ter zaželi nato prodirati z motoriziranimi oddelki v notranjost. Ko to pišemo, so italijanske čete že gospodar Skadra, Lješa, glavnega mesta Tirane, Elbasana itd., v glavnem vseh mest, kamor lahko pridejo s tanki in drugim motoriziranim orožjem. Težki boji v albanskih gorah pa Italijane še čakajo.

Albanska kraljica se je s svojim štiridnevničnim sinčkom odpeljala v Grčijo; tja ji je sledil kmalu tudi kralj Zogu s svojim spremstvom. Mnogo Albancev je pribežalo v Jugo-

slavijo, med njimi tudi brat kralja Zoge in drugi vodilni državniki.

Angleški zunanji minister je sprejel italijanskega odpravnika poslaniških poslov v Londonu, Crolla, ki mu je v imenu italijanske vlade zagotovil, da Italija ne misli vzeti Albaniji neodvisnosti, in da je italijanski nastop samo začasnega značaja ter ima namen notranje urediti to pokrajino... Vendar so v Angliji zaradi zasedbe Albanije po Italiji zelo razburjeni. Že o praznikih se je sešla angleška vlada k seji in tudi sklicala parlament k nujnemu zasedanju. Angleško brodovje pa se zbira za vsak primer v Sredozemskem morju.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je po italijanskem poslaniku v Belgradu poslal predsedniku jugoslovanske vlade, Dragiši Cvetkoviču posebno brzovjavko, v kateri se zahvaljuje za nepristransko vedenje naše države ob italijanski zasedbi Albanije.

RAZGLED PO SVETU

OSEBNE VESTI

o 70-letnik je postal župnik v Mošnjah g. Franc Bleiweis. Bog živi g. jubilara še mnogo let!

o Za novega poštnege ravnatelja v Ljubljani je imenovan g. Jože Strukelj. Cestitamol!

o 60 letnico rojstva je obhajal te dni glavni tajnik »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani dr. Josip Dermastia. — Na mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Izdatki vseh banovin za proračunske leto 1939-40 znašajo 1.050.166.314 din in sicer odpade na proračune same 988.626.142 dinarjev, a na proračune banovinskih skladov in zakladov 61.540.172 din. V primeri z lanskim letom so se vsi proračuni povečali skupno za 68.573.553 din, vendar pa za kritje tega poviška ni bilo treba v nobeni banovini vpeljati kako novo davščino ali dajatev. Izdatki se bodo krili iz povečanih prejemkov s tem, da se bo izboljšala služba pobiranja dajatev. V nekaterih banovinah pa so celo ukinili več dajatev.

d Novo upravo Delavske zbornice v Ljubljani je imenoval minister za socialno politiko. Zveza združenih delavcev je zastopana s 43 odborniki; nadalje imajo 1 Narodna strokovna zveza, 3 Zveza strojnikov kraljevine Jugoslavije, 3 Zveza tiskarskih delavcev Jugoslavije in 10 zastopnikov Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenec.

d Zaprta cesta. Zaradi preureditvenih del na državni cesti Ljubljana-Kranj so odrodili zaporo državne ceste na odseku Jeperca-Labore ja ves vojni promet. Promet naj se usmeri začasno takole: a) za promet v smeri Ljubljana-Kranj od gostilne Bohine v Medvodah (km 632.150) po banovinski cesti Medvode-Mavčice-Labore in odtod po državni cesti; b) za promet v smeri Kranj-Ljubljana do Gašteja po državni cesti, odtod po banovinski cesti Stražišče-Suha-Jepra in odtod po državni cesti; c) promet iz Ljubljane v Škofjo Loko se vrši po cesti Ljubljana-Medvode-Sora-Skofja Loka, promet iz Škofje Loke proti Ljubljani pa čez Jeperco.

d Vaš trgovec Vas po postregel z izborom terpentinovim milom »Oven«, ki res krasno pere, varuje perilo in je poceni, toda zahtevajte izrecno le »Oven« terpentinovo milo; zadovoljni boste z njim, kot je tisoče drugih slovenskih gospodinj.

d Izplača se v vaš vojnja v Ljubljani, ako kupite za svoje obleke, plašč ali kostum pri Jeločnik & Simončič, Ljubljana, Pred škofijo 13.

d V Dalmaciji je živahen tujski promet. Pomladanska tujska doba je v teku. Vsi parniki in vlaki so polni tujcev, večinoma Nemcev. Oni ponedeljek zjutraj je pripeljal parnik »Prestolonaslednik Peter« iz Benetk 150 Remcev. Zaradi velikega števila potnikov vozila iz Zagreba v Split po dve sestavi brzovlakov. Če se mednarodni politični položaj ne bo poslabšal, bo pomladanska tuj-

Brez teh dveh ni pranja

ska doba prav dobra, čeprav so prvotno mislili, da bo slaba. V Šibenik se je pripeljal štirideset Madžarov, ki so si ogledali mesto in okolico.

d Za Beograd važno progo že grade. — Novo železniško progo med Banjaluko in Tuzlo so že začeli graditi. Prvi del, ki je dolg 14 km, bo dovršen v treh letih. Zaenkrat je zaposlenih 300 delavcev, kasneje, čim se delo nekoliko razširi, jih bo okrog 1000. Pri vasi Čelince bodo morali zvrtni predor, ki bo dolg 500 m. Nova proga bo skrajšala zvezo Beograda z morjem za več kot 100 km. Progo gradi domače bosansko podjetje.

d »Slovenski železničar«. S 1. aprilom je v Ljubljani začel izhajati mesečnik »Slovenski železničar«, ki ga izdaja klub železničarjev JRZ v Ljubljani. V uvodnem članku sporoča novi list, da bo slovenski, železničarski, obenem pa glasilo političnega kluba železničarjev JRZ.

d Vodopivčeva »Mladinska himna«, ki jo je svoj čas Vinko Vodopivec uglasbil kot »Orlovsko himno« na besedilo dr. Evgena Lampeta, je zdaj izšla v novi izdaji pri »Se-

dejevi družini« v Ljubljani. Pesem z notami je tiskana na dobrem papirju in z različnim tiskom ter stane 2 din. Naroča se pri »Sedejevi družini« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 10 (na 10 izvodov dobi naročnik enega zastonj).

d Brusilnike za mizarstvo orodje je prodajal te dni neki jud obrtnikom tam okrog Maribora in sicer je zahteval za blago, vredno komaj 70 din, kar 500 din. Mnogi mizarji so judu nasledli, zato pozor pred njim!

d Slabe praznike je imelo delavstvo tovarne »Škofjeloška predilnica« na škofjeloškem kolodvoru, ki ga je kot bomba zadela žalostna novica. Tovarna je namreč preteklo soboto na razglasni deski obvestila, da je vsemu delavstvu odpovedano na 14 dni, tako da bo delavstvo, ki ga je okoli 220, 15. aprila na cesti. Dne 17. aprila pa se mora, kakor pravi razglas, vse delavstvo zglasiti v tovarni, da bodo zbrali izmed delavstva nekatere, ki bodo delali še naprej, a še ti samo 4 dni na teden. Odpustitev delavstva je utemeljena z motivacijo, da tovarna nikakor ne more dobiti od Narodne banke deviz za na-

šavo potrebnih surovin iz inozemstva. Tudi v tem pogledu bo treba odpraviti škodljivi centralizem.

V poldrugem letu zakona trikrat vdova. Piše se Marija Perinčević iz Prujavora pri Djakovem. S prvim možem se je bila poročila jeseni predlanskega leta. Že po treh mesecih skupnega življenja pa se je možu pripetila nesreča, da je padel z drevesa in se ubil. Nekaj mesecev nato se je Marija poročila v drugo. Tudi tokrat ni imela sreče. Že po šestih mesecih je mož umrl na pljučnici. Takoj nato se je poročila z 64 letnim starem, ki ji je za doto prinesel lepo posestvo. Toda že dva meseca kasneje ji je smrt ugrabila tudi tega moža. V letu in pol je pokopala kar tri moža.

d 118 let stara ženica Janoka Jeremič je pred par dnevi iz Valjeva dopotovala v Belgrad. Je prišla popolnoma sama, da bi na finančnem ministrstvu izprosila premostitev svojega sina iz Podravske Slatine v bližino Valjeva. Tudi za Srbe je centralizem -- Bog pomagaj!

d Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.901-37.

d Letošnji »jogri« na veliki četrtak dopoldne so bili pri obredu umivanja nog naslednji starčki iz ljubljanske škofije: Tomaž Kralj iz St. Gotarda, star 97 let; Janez Vičič iz Ljubljane, star 91 let; Andrej Šef iz Ljubljane, star 90 let; Jakob Kozelj iz Šenčurja pri Kranju, star 90 let; Janez Metelko z Rake, star 89 let; Janez Kosce iz Vodice, star 87 let; Alojzij Pitiaro iz Ljubljane, star 86 let; An-

ton Adam iz Borovnice, star 86 let; Tomaž Bitenc iz Ljubljane, star 86 let; Janez Grkman iz Cerklj pri Kranju, star 82 let; Pavel Cencelj iz Ljubljane, star 82 let; Jakob Grčman iz Ljubljane, star 77 let. Letošnji »jogri« dosega skupno visoko število let -- 1043.

d Izid volitev Pokojninskega zavoda iz področja Dalmacije: Delodajalci so postavili samo eno listo, med tem, ko so se nameščenci razdelili v dve skupini. Zato so morale biti v tej skupini tudi volitve. Prva nameščenska lista je dobila 1062 glasov, druga pa 1004. Vsaka lista je dobila po pet odposlancev.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josefc« vode.

d Plemeniti darovalci. Testilni Industri-jalei v Mariboru so že ponovno pokazali veliko razumevanje za socialne potrebe, posebno na polju pospeševanja zdravstva, za napredek naše bolnišnice. Na pobudo g. inž. Fischerja, ravn. tovarne Doctor in drug, so spet s človekoljubnim postopanjem in znatnimi prispevki omogočili, da bo mogla tukajšnja splošna belnišnica nabaviti za oddelek za pljučne bolezni prepotrebno orodje. Darovale so sledeče tvornice: I. Hutter in drug 8000 din, Doctor in drug 5000, Jugosila d. z o. z. 5000, Avgust Erlich, Mariborska tekstilna tvornica d. z o. z. 5000, Thoma & Comp. 5000, Predilnica bombaža in mehanična delavnica E. Zelenka & Comp. 5000 dinarjev, skupno 40.000 din.

d Gostilničarji ljubljanske okolice so te dni zborovali v Ljubljani. Gostilničarji zahtevajo znižanje banovinskih in občinskih taks ter za pobiranje šušmarstva in tihotapstva z vinom. Med drugim hočejo, naj se vinogradniku prepove prodajati manjšo količino vina kakor 50 litrov. Precej preglastic povzroča okoliškimi gostilničarjem odlok okr. zdravstvenega poročevalca, ki določa med drugim, da morajo biti vse mize pogrnjene z belimi prtji ter da so v bodoče prepovedani papirnati prtji ter so dovoljeni samo platneni. Zanimivo je, da velja to samo v ljubljanski okolici in nikjer drugod v Sloveniji. Ta odlok po našem mnenju res ni nujen in je edin njegov uspeh, da gostilničarja po nepotrebnem razburja. Zato naj se prekliče.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. - Prospekti brezplačno.

Za binkoštno praznike bo v Belgradu jugoslovanski pevski zlet kot zaključno svečanost prazne 100-letnice zborovskega petja. Na zletu bo sodelovalo okoli 120 pevskih društev iz vseh krajev naše države z več kot 8000 pevci. To bo največja narodna kulturna in pevška manifestacija, kar jih je kdaj bilo v Jugoslaviji.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognemo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefc« grenke vode. »Franz-Josefc« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po mla. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 13.483, 25. V. 25.

d Slovenski izseljence na Kosovem polju je Družbi sv. Rafaela poslal za njeno več mesecev trajajoče posredovanje v neki njegovi važni zadevi lepo zahvalno pismo, v katerem med drugim piše tudi sledeče: »... Prisrčna hvala za vse, kar ste za mene storili. Vsemogočni vam stotero povrni! Kdo bi se za nas tako zavzel, kakor to Vi delate?

Bela nedelja

Nad tabernakljem stoji v velikonočnem času kip vstalega Zveličarja z znamenjema zmage v rokah. S ponosom in samozavestjo se ozira kristjan vanj, ker gleda v njem le vse silnejše dokaze velikonočnega čudežnega Vstajenja. Sv. Cerkev je skozi vse veke dokazovala, da je v moči iz groba vstati, kadar njen božji Ustanovitelj, tudi takrat, kadar so njeni sovražniki prepričani, da so jo že za vedno pokopali.

In to nas navdaja z neomajnim zaupanjem in s globoko tolažbo tudi v današnjih mrkih dneh, ko se na nebu kraljestva božjega zbirajo temni, grozeči oblaki, ki napovedujejo hudo uro in težke preizkušnje za malo čredo kristjanov. Noč brezboštva lega na narode evropske. Pa naj čas prinese Cerkvi še toliko gorja in bridkosti, eno je gotovo: Cerkev bo za en mogočen dokaz svojega čudežnega Vstajenja v svoji zgodovini bogatejša.

Tako živimo in gledamo neprestano bžansko skrivnost čudežnega velikonočnega Vstajenja. In ta skrivnost nas dviga in silil kvišku naša sreča, ker nam dokazuje, da naše zemsko življenje ni nič drugega, kot pot in dolina solz in trpljenja k svetlobi in poveljanju.

Če je brezbožnežu tako ljuba misel, da se po smrti povrne v večni nič, presto mu. Za nas to ni nobena tolažba. Za nas je Velika noč, je Vstajenje! »Mi pričakujemo in vere upanja v pravičnost.« (Gal 5, 5.)

Dolenjci!

Lanskoletni mladinski dnevi v Ljubljani, ki so nam vsem nepozabno v spominu, so bili mogočen kres, ki je vžgal v srcih slovenske mladine neugasljiv ogenj navdušenja za delo v svoji mladinski organizaciji. Ta ogenj je mladina ponesla v sleherni slovensko vas: v sto in sto Fantovskih odsekih in Dekliških krožkih se je zbirala vsa zimo pri svojih sestankih in telovadnih urah.

Da pokaže slovenski javnosti uspehe svojega dela, polnega truda in žrtev, in ponovno manifestira za globoko vero v Boga, svojo ljubezen do naroda in zvestobo kralju in državi, se zbere vsa mladina širne Dolenjske, včlanjena v Fantovskih odsekih in Dekliških krožkih

na mladinski tabor novomeške podzveze 16. julija t. l. v Novem mestu

ki bo poleg mariborskega edini večji tabor slovenske mladine v letošnjem letu.

Z mladino pride na naš tabor vsa Dolenjska, da pokaže, kako zelo čuti z njo, ji da priznanje za njeno delo in ponovno poudari, da je to tista mladina, iz katere raste naš narod, in jo tako podpre v njenih stremeljenjih.

Dolenjci! 16. julija je praznik vse Dolenjske od Ljubljane do Črnomlja in Metlike, od Ribnice in Kočevja do Brezice. Pripravimo se na ta naš praznik!

Zveza fantovskih odsekov podzveza Novo mesto

Iz tega se vidi, kakó je ta ustanova za izseljence potrebna... Da so vsi taki in ako bi vsi tako delali, ne bi bilo te moje pritožbe in tudi drugih pritožb proti krivicam ne bi bilo! Še enkrat Bog plačaj!... Narobnino za »Izseljenski vestnik« za letošnje leto bom upravi poslal čimprej, ko pridem do sredstev. Prisrčne pozdravem vam in vsem!

Tam, »kjer barčica po morju plava«... kjer rožmarin dehti in oljka zeleni, k Mariji na Trsatu nad sinjim Jadranskim morjem zahrepene vsako leto slovenska srca o binkoštnih praznikih, ko se zbirajo romarji, da pohite pod vodstvom »Po božjem svetlu, k Njej, ki že stoletja tolaži in osrečuje svoje častilce v svetišču, kjer je nekdanj bila hišica nazareške sv. Družine. Letos je s tem prelepim romanjem združen veseli izlet z ladjo po morju v prelepo Malinsko na otoku Krku in v Italijo (na Reko in v čudovito lepo Opaticijo) bodo lahko šli romarji. Kdor želi letos na to priljubljeno božjo pot (v tehnični izvedbi Tujskoprometne zveze), naj takoj javi po dopisnici svoj naslov romarskem vodstvu

Zahvala.

Ko mi je pogorela hiša, mi je uprava »Domoljuba«, ker sem pravočasno poravnal naročnino, izplačala požarno podporo

1000.— din,

za kar se ji na tem mestu iskreno zahvaljujem. Ostati bočem še nadalje zvesti naročnik »Domoljuba«, katerega vsakomur prav toplo priporočam.

Hobovše, 3. aprila 1939.

»Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, da bo dobil brezplačna navodila, ker morajo vsi, ki hočejo v Italijo, biti priglašeni že do 20. aprila, vsi drugi pa do 5. maja.

Belgrad ima 405.000 prebivalcev. Tako, kakor se je razširili in povečali Belgrad, tako se je povečalo le redko evropsko prestolno mesto. Medtem ko je mesto leta 1820 štelo brez turškega dela mesta le 5000 prebivalcev, je leta 1884 štelo že 35.000, l. 1900 70.000, leta 1937 375.000 prebivalcev brez Zemuna in Pančeva. S tema dvema skupaj pa šteje 405.000 duš. Površina belgrajskega mesta znaša 17.075 ha. Od prebivalcev je 77,7% Jugoslovanov, Rusov 4,1%, Nemcev 4,4% (18.000), Madžarov 2,5%. — V Belgradu je 65.000 delavcev, toda 2501 milijonarjev. V mestu je 20.000 hiš, ki so skupaj vredne nad 3 in pol milijarde din. Pristaniški promet znaša na leto nad en milijon ton. Belgrajske tramvajske proge so 80 km dolge.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Soglasje o novi ureditvi države? Dne 4. aprila je po razgovorih izšlo sledeče uradno poročilo: Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetkovič in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta v večernih razgovorih, ki sta jih imela 3. in 4. t. m. v banski palači v Za-

grebu, proučila vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj v državi in na stremeljenja, da se ustreže njihovim upravičenim težnjam, da se obnovi popolno zaupanje in čim bolj utrdi vzajemni dobrobit med Srbi, Hrvati in Slovenci v vseh zahtevah njihovega skupnega življenja. V teh razgovorih, ki so se vršili na pobudo predsednika kr. vlade in v zelo priarčnem razpoloženju, sta predsednik vlade Cvetkovič in predsednik HSS dr. Vl. Maček ugotovila, da sta v glavnem istih misli glede bistva vprašanj, ki so bile na dnev-

nem redu, in da imata isto osnovno naziranje o načinu, kako naj se ta vprašanja uredi. Predsednik kr. vlade Cvetkovič in predsednik HSS dr. Maček mislita, da ima predmet teh razgovorov kar najširši politični pomen, zato bosta te razgovore nadaljevala takoj po velikonočnih praznikih.

p Dr. Maček je dobrogled. Belgrajsko »Vreme« ima eno stran poročil v besedi in sliki iz Zagreba. Pod debelim naslovom prinaša besede dr. Mačka, ki jih je v ponedeljek zvečer spregovoril dopisniku »Vreme«: »Evo, kakor vidite, sva dobro začela. Plug sva danes zastavila. Mislim in upam, da bo dobro!«

p Ali je vprašanje razdelitve ozemlja med tri narode nerešljivo? Dr. Mačkov »Hrvatski dnevnik« piše: »To vprašanje se zdi nerešljivo samo tistim, ki ga nočejo rešiti. Ti ljudje se namreč vedno sklicujejo na to, da Hrvati in Srbi žive pomešano med seboj ter da je zato nemogoče ustvariti take enote, v katerih bi živeli samo Hrvati in samo Srbi. Kadar to razlagajo, ne pripovedujejo nič novega. Gotovo je, kar vsakdo ve, da bo pri vsaki državni skupnosti v posameznih enotah živel hrvatska odnosno srbska večina. — Potemtakem je težišče v tem, kako naj bi se našlo potrebno ravnovesje. Srbi na pretežno hrvatskem ozemlju in Hrvati na pretežno srbskem ozemlju morajo biti neke vrste zalog, da se na hrvatskem ozemlju ne bo vodila protisrbska, a na srbskem ozemlju tudi ne protihrvatska politika, da bi tako ne nastali dve vprašanji, hrvatsko in srbsko. Ako je bilo pri dosedanjih poskusih državne ureditve mogoče Hrvate vedno preglasovati, pa so vendar rekli, da je tako stanje dobro, tedaj bo prav gotovo še boljše stanje, če bo imelo potrebno ravnovesje. Ko pa govorimo o tem vprašanju, je treba imeti pred očmi tudi gospodarske, kulturne, prometne, zgodovinske in zemljepisne težnje. Vse to je treba preceniti, vskladiti ter na to skleniti tako ureditev, ki bo omogočala, da bo vsaka enota lahko živel. Iti moramo za razcvetom in napredkom v vsakem pogledu. — Novo stanje mora biti boljše od starega, dati mora življenjsko silo posameznim sestavnim delom državne skupnosti in s tem tudi sami državnosti skupnosti. Da se to izvede, je treba mnogo bistrosti, dobre volje in medsebojnega sporazumevanja. Odločitve, ki bodo sklenjene, morajo biti take, ki bodo zagotavljale trajnost in normalno delovanje tega, za kar bo

Še je čas, da dosežete obilno srečo!

Ko je naš najbolj razširjeni slovenski dnevnik »SLOVENEK« postal tudi največji slovenski dnevnik, je lastništvo »Slovenca« sklenilo dati svojim naročnikom

300 raznih bogatih nagrad

ki bodo med naročnike razdeljene z žrebanjem, ki bo 29. aprila t. l. pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja.

Nagrade so:

1. 1 »Kremžarjevac mlatilnica,	10. 50 knjižnih zbirk,
2. 2 šivalna stroja,	11. 50 raznih skupin kuhinjske posode,
3. 5 radijskih aparatov,	12. 50 skupin razne porcelanaste in steklene namizne posode,
4. 4 nevestine bale,	13. 5 zlatih nalivnih peres,
5. 10 moških ali ženskih koles	14. 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.,
6. 20 žepnih ali zapestnih ur,	15. 39 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.
7. 4 lepe harmonike,	
8. 5 »Lesec« plugov,	
9. 5 bran,	

Do žrebanja imajo pravico vsi stari in novi naročniki »Slovenca« in sicer:

1. vsi, ki so naročeni na »Slovenca« najmanj že 3 mesece in ki bodo imeli plačano naročnino tudi na dan, ko bo nagradno žrebanje;
2. vsi, ki se nanovo naroče na »Slovenca« za tri mesece in ki bodo plačali do 15. aprila t. l. trimesečno naročnino.

Z nagradami, ki smo jih med svoje naročnike razdelili pri lanskih žrebanjih, so bili srečni izžrebanci zadovoljni, zato smo prepričani, da jim bomo z letošnjimi nagradami še prav posebno ustregli.

Naj zato vsak pravočasno postane naročnik »Slovenca«, kajti poleg visokovrednega časopisa, ki mu bo s svojo vsebino pravilno odkrival vsa dogajanja na različnih področjih človekovega delovanja in mu postal tudi najboljši oblikovalec njegovega duha, bo vsakdo lahko deležen lepih nagrad, ki jih razpisujemo!

Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite takoj naročnik »Slovenca«!

Sreča vas čaka!

Lastništvo „Slovenca“

CVIČEK pravi dolenski dobite v Centralni vinarni v Ljubljani.

Krščansko pojmovanje družine

V svoji letošnji pastirski poslanici je povedal lepe in globoke misli škof Bayeuxa in Lisieuxa, msgr. Picaud. Družina — pravi — je naravnost od Boga samega ustanovljena kot temelj družbe in zato je zakon med možem in ženo podrejen pravi postavi, čije pogoje morata zakonca brezpogojno izpolnjevati. Nikjer ni važnost, namen in visokost zakona bolj označena kakor v svetem pismu, v katerem Bog sam tako v stari kakor v novi zavezi ne poudarja samo, da mora biti zakon v socialnem pogledu prvi namen, da se množi rod, ampak se poudarja tudi ljubezenska povezanost moža in žene, ki postaneta telesno-duševno eno, kakor je z nedosegljivo globokimi besedami dejal sam Sin božji. Toda sveto pismo nam tudi pove, da je ljubezen žal izpremenljiva, nestanovitna in podvržena valovanju nagonov, zaradi česar mora biti zakonska zveza zajamčena tudi po strogi npravstveni dolžnosti, zaradi česar je zakon trdna družabna ustanova, ki ni prepuščena golemu osebnemu izživljanju in zahteva včasih naj-

hujše žrtve osebnega čustvovanja. Prav zato, da bi se zakon mogel povzpeti do tolike višine, mu je Bog tudi podelil verski značaj v zakramentu, s katerim postaja vir posebne božje milosti in tudi v Cerkvi tvori važno osnovo življenja v Bogu. Kdor zanemarija to načelo, zakona krščanske družbe nikoli ne bo dočel do dna in tudi ne bo mogel nasvetovati nobene resnične preuredbe. V krščanskem zakonu mož ni tiran, pač pa ostane dobri in pravični gospodar družine, in brez te podreditve iz ljubezni in spoštovanja srečen in trajen zakon, ki bi bil tudi v blagor družbe, ni mogoč. Žena pa je po krščanskem zakonu povzdignjena v dostojanstvo, ki je še povišano po zakramentalnem značaju te uredbe, odgovornost do otrok pa je v zakonu, kakor ga hoče Bog, zajamčena v priznavanju očetove veljave in npravstveni višini ljubeče matere, ki ima svoj vzor v božji Materi sami.

Dobro bi bilo, če bi to upoštevali tudi pri nas tisti, ki o tem vprašanju razmišljajo in pišejo.

sklenjen sporazum. — Naša opomba: Na pravkar navedenih načelih bi se dalo uspešno rešiti tudi vprašanje objadranskega pristanišča za Slovenijo.

p Bela Krajina hoče ostati slovenska. — Ono nedeljo je bil tu občni zbor JRZ za Metliko in okolico. Številno članstvo je popolnoma napolnilo dvorano Hranilnice in posejilnice. Predsednik krajevne organizacije JRZ g. Klobčar je vodil zborovanje. Narodni poslanec dr. Jure Koc je imel govor, v katerem je podal poročilo o zunanjem in notranjem političnem položaju. Vsi navzoči so njegova izvajanja burno odobraval. Na zborovanju se je enodušno poudarjalo, da je Bela Krajina slovenska in da je njen voditelj samo dr. Korošec. Že volitve 11. decembra 1938 so pokazale, da belokrajinsko ljudstvo obsoja one, ki širijo vesti o neki priklonitvi k drugi banovini. Belokrajinci so zavdni Slovenci in hočejo to tudi ostati.

p Rdečesrajtniki se jo polemili. Nemški časopis »Die Weltwoche«, ki izhaja v Švici, po vsej pravici trdi, ko obravnava zadnje dogodke, da bo ostal tisti, ki se bo boril. Kdor se bo vdal, bo izgubljen za prihodnost! — Približno toisto je povedal tudi Mussolini: »Jasno je, da je narod, ki je razpolagal z znatnim številom vojaštva in z ogromnimi skladišči orožja, že samo s tem, ker ni podvzel nobene kretnje za ohranitev svobode, zaslužil novo usodo... Rdeča srnjca je odgovorila v najtežjih trenutkih!

p Pretiravanje. Nemški listi poročajo, da so dne 31. sušca organizacije nemškega Kulturbunda imele v 32 slovenskih mestih svoja ustanovna zborovanja, med drugim v Ljubljani, Celju, Mariboru, Dravogradu, Rogatecu in Kočevju. Ti nemški listi naglašajo, da se je s tem začelo novo kulturno delo v življenju nemških rojakov v Sloveniji. Takole nadaljujejo: »Medtem ko so naši rojaki na jugovzhodu Jugoslavije lahko nemoteno gojili nemško kulturo, nemška narodna skupina v dravski banovini že skoraj 4 leta ne more negovati nemške kulture.« Ta poročila nemških listov prinašajo na podlagi pisanja »Deutsche Nachrichten«, ki je nemško tedensko glasilo za Slovenijo in izhaja v Zagrebu.

— Pristavljamo: Če bi naši rojaki za mejo imeli vsaj toliko svobode udejstvovanja, kot so je Nemci v Jugoslaviji že doslej imeli, bi mi sosedom vsak dan živijo zavpili.

p Tako je. V »Kočevskem Slovencu« čitamo: »Akademske narodno obrambne ustanove so v Ljubljani v minulem tednu priredile celotedenski narodno-obrambni tečaj. Vsa poročila so bila skrbno izbrana. Zelo pa smo pogrešali, da o Kočevski ni bilo govora. Predavanja so bila namenjena mladini, ki bodi rajši manj romantično navdušena, pa zato v svojem delu smotrna, načrtna, temeljita in narodno usmerjena z upoštevanjem vere in narodnosti ogroženega našega življa. Vera je najmočnejši temelj za ohranitev jezika in narodne zavesti. Na ogrožena ozemlja ne vnašajte kulturnobojnosti! Temeljito pa je treba izprašati vest v naših sre-

Nekaj o nemškem denarju

Prihodnji mesec začne na vsem nemškem ozemlju veljati gospodarsko izredno pomenbna odredba o novem načinu plačevanja za blago, ki ga tovarne in druge ustanove dobavljajo državi za javna dela, za oboroževanje, za potrebe štiriletnega gospodarskega načrta itd. Te dobave bo Nemčija odslej plačevala le delno v gotovini; 40 odstotkov dolžne vsote pa bo plačala v nakaznicah, ki jih bodo davčne oblasti pozneje sprejemale za plačilo davkov.

Ta novi red in njegovo daljnosežno pomenbnost za bodočnost nemškega gospodarstva najbolje ponazarja stvaren primer:

Nemška država dolguje zasebnemu dobavitelju na primer 100.000 mark. Od 1. maja dalje bo dobavitelj dobil na račun svojega dolga pri državi samo 60.000 mark v papirnatih gotovini, za 40.000 mark pa bo dobil nakaznice ali »davčne bone«. Za 20.000 mark bo dobil bonov št. 1, za 20.000 mark pa bonov št. 2. Država se obvezuje, da bo bone št. 1 sprejela od tovarnarja za plačilo davkov, toda šele po sedmih mesecih od dneva, ko so bili izdani. Bone št. 2 bo država sprejemala na račun davkov šele čez 37 mesecev.

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 UR STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAPOČITI »SLOVENSKEGA« SVOJIM NADOMESTILO. PISITE NA DOPIŠNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILIK LISTA NA OGLED.

diših tudi gospodarstvenikom, ki svoje rejene mošnjčke zapirajo narodnoobrambnim namenom, četudi bi jim ne bilo treba nič izgubiti.

NESREČE

n V mlaki je utonila. V Jelenčah pri Mariboru sta viničarja Jožef in Marija Vnjak odšla na delo k svojemu gospodarju Zupaniču. Doma sta pustila osem malih otrok. Najstarejša, 12 letna sestra, jim je bila na varuhinjo. Otroci so se podali na travnik pobirat regrat. Naenkrat je izginila dve in polletna Zofija. Otroci je skrajja niso nič pogrešili, ko pa so proti poldnevu šli domov čakati mater, so opazili, da Zofija manjka. Iskali so jo povsod, pa zastoj. Medtem je prišla mati domov, ki je v zli slutnji takoj pomislila na mlako, ki se nahaja sredi travnika. Poslala je svojega 8 letnega sina pogledat k mlaki. Res je fantek opazil v mlaki svojo sestrico, ki je ležala na dnu poldrug meter globoke vode. Mati je potem potegnula svojo hčerko iz vode ter jo poskusila z umetnim dihanjem rešiti, vendar so bili vsi napori zaman.

n Gerele je v trgovini z barvami v Kranju. Lastnik Franc Grebenšek ima do 250 tisoč dinarjev škode.

Ta novi način plačevanja je za državo trenutno ugoden, ker bo morala odslej plačevati za svoja naročila samo 60% v gotovini. Manj ugoden je ta način za državne dobavitelje, ki bodo dejansko dobili samo 60% za svoje blago, čeprav bodo pozneje z boni lahko plačevali davke, saj je gotovina za trgovca in izdelovalca danes zlasti v Nemčiji dosti večjega pomena kakor je bila kdaj prej.

Trenutno je ta gospodarska rešitev za državo ugodna, v bistvu pa ne pomeni nič drugega, kakor da si je država pri davkoplačevalcu vzela predujem na davke, ki bi jih moral plačati šele čez pol leta, oziroma čez tri leta. Neugodno in celo usodno utegne biti vsa stvar za državno gospodarstvo v daljšem času, saj bo čez šest, odnosno čez 37 mesecev država namesto davčnega denarja dobivala v blagajne papir. Denar, ki ga bo Nemčija dobila s te mpostopkom, bo šel za oborožitev in za druge državne potrebe, ki jih bo država plačevala z denarjem, katerega bi morala dobiti šele čez tri leta. Vprašanje je zdaj, kakšne nove odredbe za to zapleteno gospodarstvo bodo potrebne čez tri leta, ko bodo nujnosti za državo še hujše.

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s Rimski listi iz Vatikana prinašajo poročila, da bo prva pot sv. očeta Pija XII. čez vatikansko mejo v Pompeje, kamor pobjede papež blagoslovilat novo Marijino svetišče, ki bo te dni končano. Vest je verjetna zaradi dejstva, da je to cerkev dal povečati in docela prenoviti papež Pij XI., ki bi jo bil zelo rad sam blagoslovil.

s Te in ono. Na vsem svetu izhaja 689 misijonjskih časopisov. Po državah so takole razdeljeni: Argentinja 7, Avstralija 2, Belgija 118, Brazilija 5, Kanada 8, Čile 5, Kolumbija 2, CSR 10, Danska 1, Francija 78, Nemčija (z Avstrijo) 82, Anglija 16, Irska 13, Filipini 2, Italija 118, Jugoslavija 14, Litvanija 1, Luksemburg 3, Malta 4, Mehika 1, Holandska 56, Nova Zelandija 1, Panama 2, Poljska 28, Portugalska 11, Škotska 2, Španija 35, Združene države Ameriške 51, Švica 11, Madžarska 7, Venezuela 1. — Belgijski Kongo šteje 13 in pol milijona prebivalcev. Od teh je 10.250.000 poganov, 50.000 mohamedancev, 412.364 protestantov in en milijon 961.839 katoličanov. 872.326 pa je takih, ki se pripravljajo na sv. krst. Dežela je razdeljena na 28 misijonjskih okrožij. — Vojna med Kitajci in Japonci še vedno traja. Nobeno znamenje ne kaže, da bi se bližala svojemu koncu, dasi divja že eno leto in pol. Z misijonjskega stališča je težko označiti zgrube. Gotovo je, da je bilo porušenih mnogo cerkva, kapelic in misijonjskih postaj in da je izgubilo 22 misijonarjev svoje življenje. Toda na drugi strani je pa prav tako gotovo, da je krščanstvo v tej vojni mnogo pridobilo. Na milijone Kitajcev, ki niso še nikdar prišli v stik s krščansko vero, so se v tej vojni spoznali z njo. Kitajsko javno mnenje, ki je do sedaj molčalo o krščanstvu ali pa govorilo celo proti njemu, je postalo krščanstvu naklonjeno. — Usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega je na Kitajskem 400. Izmed teh jih je 237 domačink, torej več kot polovica. Te sestre oskrbujejo 23 bolnišnic za moške, 18 za ženske, 29 zdravstvenih oddelkov in lekarn in 49 šol. One so tudi prve redovnice, ki so prišle na Kitajsko.

NEMČIJA

s Nemci ne smeje poslušati poročil tujih radijskih postaj. Tako je odločilo nemško notranje ministrstvo. Kazen za ta prestopek je določena na 2—5 let ječe. Kdor pa bi poslušal sovjetske oddaje, je kriv zločina, da je pripravil zaroto proti varnosti države in bo postavljen pred ljudsko sodišče. — Vrhovni komisar za Gdansko Greiser je imel pred dnevi govor, v katerem je prebivalstvo Gdanske opozoril na resnico, da je srce tega svobodnega mesta sicer nemško, njegov želedec pa je poljski, zaradi česar je najbolje, da ostane politični položaj Gdanskega tak, kakršen je zdaj.

s Iz Češke dežele. Časopis »Narodni Listi« poroča: Spricho moralnega propadanja družbe je nujno, postaviti vzgojo mladine na krščanske temelje. Krščanstvo in narodnost

sta dva bogata vira za sedanja in prihodnja pokolenja v razvoju novih moči in npravne obnove našega naroda. Vsi izdatki za šolstvo in narodno prosveto so brez učinka, če se bo nadaljevalo z načeli grobega materializma. — Tako piše list, ki je bil kot glasilo svobodomiselnosti v zorn našim liberalcem. — Naše jugoslovenarje pa v tem pogledu še ni srečala pamet.

DROBNE NOVICE

Za predsednika francoske republike je bil zapet izvoljen dosedanji predsednik A. Lebrun.

Špansko nacionalno državo je priznala mehiška — socialistična vlada.

Iraški kralj Gazi (država vzhodno od Palestine) se je smrtno ponesrečil z avtomobilom.

Pri volitvah v Danskem je dobila vlada 78, opozicija 68 glasov; vladni socialisti so precej padli.

Bivši poljski predsednik vlade polkovnik Slavek si je vzel sam življenje.

50. rojstni dan kanclerja Hitlerja bodo praznovali 20. aprila z velikimi slovesnostmi po vsej Nemčiji.

Albanska kraljica Geraldina je te dni povila prestolonaslednika.

4 in pol milij. kg žita je prodala Amerika Nemčiji po nižji ceni, kakor velja na ameriškem domačem trgu.

11 bivših rdečih španskih bojnih ladij so prevzele v pristanišču Algeirasu Francoske oblasti.

Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

28 krajevnih voditeljev, med njimi nekaj duhovnikov so Madžari ustrelili v Karpatski Ukrajini. Vzrok: delo za neodvisna Ukrajino.

Smrtno se je ponesrečil te dni s letalom major Ibara, sloviti letalec Francoske vojske.

Plače državnim upokojencem je zvišala za 8% italijanska vlada.

V avstralskem Sydneyju je umrl predsednik tamošnje vlade Lyons.

3000 izletniških vlakov je odpeljalo za praznike iz Soudana na vse strani Anglije.

Močno gibanje proti povišanju davka na nepremičnine se je začelo v Angliji.

Pravice predsednika francoske republike

Te dni je bil za predsednika francoske republike ponovno izvoljen g. Lebrun. Glavne pravice in naloge francoskega državnega poglavarja so:

Dajati parlamentu pobudo za nove zakone, katerih besedilo lahko pripravi sam. Ustava mu nalaga dolžnost, da pazi na strogo izvajanje ustave in kliče na odgovor ministre, ki bi se proti temu pregrešili. Če mu kateri zakon ne ugaja, lahko odkloni podpis in zahteva od zbornice da zakon spremenita. Razpolaga po svoji uvidevnosti z vsjo kopno, zračno in pomorsko vojno močjo ter imenuje sam vse višje častnike, poveljnike in uradnike. Vojno napovedati in mir skleniti sme s pristankom obeh zbornic. Sam, ne da bi se prej posvetoval z zbornico, sme pripravljati in sklepati vse potrebne mednarodne pogodbe. Parlamentu te pogodbe naznani in predloži v potrditev, kadar se mu zdi to umestno in z ozirom na državne koristi potrebno. Franco-ruska zveza, sklenjena leta 1891., je bila sporočena zbornici n. pr. šele štiri leta po podpisu. Predsednik republike sam izbira ministre za vsako vlado in potemtakem je lahko vse-mogočen vladar ter politični diktator, če zna in če si upa to nad vse važno ustavno določilo izkoristiti. V sporazumu s senatom lahko razpusti poslansko zbornico, preden ji poteče zakonita doba, lahko zbornico sklicuje na izredna zasedanja ali njene seje pred zakonitim

rokom odgodi. Lahko zahteva od zbornice spremembo ustavnih zakonov. Ima neomejeno pravico do kakršnegakoli posameznega poveljenja. Te pravice n. pr. niso imeli niti absolutistični francoski kralji. Pri vseh teh pravicah predsednik republike ni za svoje delo nikomur odgovoren. Vso odgovornost za razne predsednikove ukrepe nosi minister, ki zakone in sklepe sopolpisuje. Predsednika republike smejo klicati na odgovor samo v primeru dokazane veleizdaje. Obtožiti ga more poslanska zbornica, sodi pa ga senat.

Predsednik prebiva v Parizu v Elizejski palači, ki jo je postavil leta 1718. Henry de la Tour d'Auvergne. V njej je prebivala slovitá markiza Pompadour. 22. junija 1815 je tam podpisal svoj odstop Napoleon. Pod drugo republiko leta 1848. so palačo določili za bivanje predsednikom republike. Po zakonu iz leta 1928. dobiva francoski državni poglavar vsega 3.600.000 papirnatih frankov plače s stroški za svoj dvor in za potnino vred ter je potemtakem najslabše plačani vladar na svetu. Napoleon I. je n. pr. dobival 25 milijonov zlatih frankov, kar bi v današnji vrednosti in v današnjih razmerah bilo enakovredno 200 milijonom frankov.

Zahtevajte v vseh javnih lokalitih najboljši dnevnik »SLOVENEČ«!

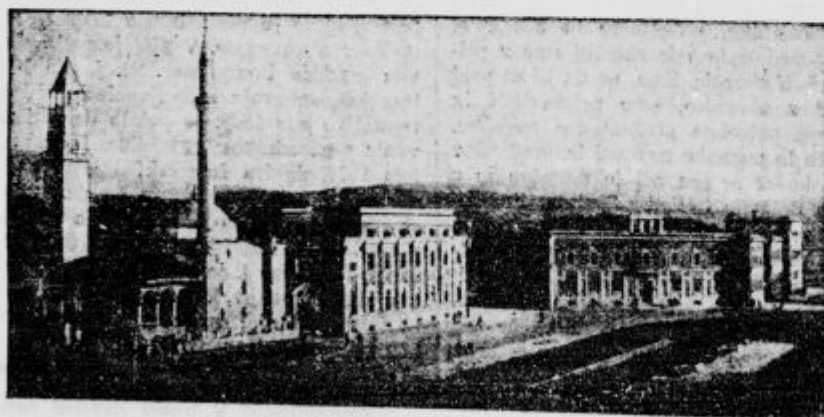
Pretekli teden je bil imenovan za poštne ravnatelj v Ljubljani višji poštni svetnik Jože Stukelj.

Vila Rebro pri Zagrebu, v kateri je te dni stanoval ministrski predsednik Cvetkovič.

Predsednik vlade Cvetkovič in dr. Maček med časniki.

Pogled na sodobni del Tirane, glavnega mesta Albanije.

Mirna na Dolenjskem. Dne 8. aprila je umrl na Mirni daleč na okrog znani posestnik in trgovec g. Ivan Šmale. Dočakal je visoko starost 70 let. Blagi pokojnik je bil izredno podjeten mož, ki je s svojo iznajdljivostjo in pridnostjo dvignil svoje posestvo in prav posebno pa svojo trgovino s klobuki. Pokojni Šmale je v prejšnjih letih mnogo hodil po naši slovenski zemlji in se ga prav gotovo dobro spominjajo številni Domoljubovi bratci. Poleg svojega poklicnega dela se je pokojnik tudi mnogo udeleževal v javnosti, predvsem v občinskem gospodarstvu, kjer so ga visoko cenili zaradi njegovih gospodarskih zmožnosti. Vsem svojim otrokom je zagotovil važna in ugledna mesta v naših gospodarskih krogih. Bog mu bodi dober plačnik, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Viljem Rohrman, kmetijski svetnik v pokoju in dolgoletni ravnatelj Kmetijske šole na Grmu. Pokojni Viljem Rohrman je bil zelo zaslužen za povzdigo našega kmetijstva.

V vsako hišo Domoljubal!

Zemljevid po Italijanih sasedene Albanije

Albansko pristanišče Drač, kjer so se najprej izkrcale italijanske čete, čeprav so jih Albanci nekajkrat pognali nazaj.

Slika nam kaže mladino v predmestju Madrida, ki je vsa vesela drla po ulicah, da čimprej vidi Francove vojake, ki so napravili konec neznošnemu stanju, ki je vladalo pod rdečimi.

Iraški kralj Ghazi, ki se je prejšnji teden smrtno ponesrečil pri avtomobilski vožnji.

Na Poljskem so pred kratkim preizkusili obrambno moč Varšave proti napadom iz zraka. Slika nam kaže sameglitev poljske prestolnice. Okrog in okrog Varšave so postavili aparate, ki se kmalu izbruhali toliko megle, da se mesto ni več videlo.

Jeli potrebno

(neprestano opozarjati na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah) Pač, kajti vedno znova se pojavljajo patvorbe z nakano, okristiti se s svetovnim slovesom Aspirin tablete

ASPIRIN

TABLETE

Čujes res. mod. 6. brojem 32408 od 6. XI. 1936.)

dobni pisatelji se vedno češče obračajo k vasi in njenim vprašanjem. Knjige so drage, predrage, da bi jih posameznik sam kupoval. Knjižnice svetlih društev na deželi naj bi naročale zlasti knjige, tudi povesti in romane, ki govorijo o kmetu in kmečki vasi. Drugo, kar bi pregledali, je naše sodelovanje pri društvih. Sami obožujemo a kmečkemu izobrazbo bomo skrbeli, da jo bodo vršila tudi društva, odseki ali krožki, katerih člani ali tudi odborniki smo. Zlasti bodo hvaležna torišča kmečkemu izobrazbo društvena predavanja in sestanki. Najvažnejše ne smemo pozabiti. To je stanovska organizacija: Kmečka zveza. Prav tu moramo mi mladim zgrabiti. To polje je tako obširno, da bo za vse dela dovolj. Samo zavijamo rokave in poprimimo, da bo lepša bodočnost — naše vasi.

Zalna. Dekliški odsek priredi 16. aprila ob 3 popoldne v društveni dvorani akademijo. Na sporedu so proste in simbolične vaje članic, mladec in gojenk, ter igra »Kaznovana nečimurnost«. — **Vijudno vabljeno!**

Smartno pri Litiji. Prosvetno društvo bo pripravilo na belo nedeljo ob 3 popoldne krasno dramo »Kraljev škrlat«. Igra, katero je spisal jezuit Massima, je vzeta iz časov, ko so v Mehiki najbolj divjali protikatoliški boji. Vijudno vabimo. V nedeljo, dne 23. aprila bo v smartnem občini zbor krajevine JRZ. Na občnem zboru bo poročal naš poslanec dr. Lavrič o notranji in zunanji politiki. Pridite!

Vučjagomila v Prekmurju. V preteklem mesecu smo imeli kar 5 požarov. Džabanu Francu sta pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Posestniku Ačeku Janezu je zgorela slama in gospodarsko poslopje, Horvatu Štefanu, Peršu Francu in Ferencu Janezu velike množine slame. Veleposetnici Dobray iz Murske Sobotice je pogorelo 15 oralov mladega gozda. Ker se požari nprestanov vrstijo, so ljudje postavili nočno stražo, da bi varovali svoje borno premoženje. Orožniki zasledujejo požigalec.

Raka pri Krškem. »Navček« je tudi pretekli teden zapored naznanjal slovo zemljanov. Tako je odšla v večnost 87 letna Tomažinova Alenka in pa 82 letni Janez Radežič na Površju. V Zalokah pa je nenadne smrti odšla v grob 75letna Terezija Zabkar. — Na večer velikega četnika nas je iz prvega spanja predramil mi-moidoč potresni sunek, ki pa ni povzročil kake škode.

Mekinja. V Ljubljani je 5. aprila po daljši bolezni umrl 17 letni posestnikov sin in član

fantovske Mar. družbe Anton Sitar p. d. Lam-pretov iz Godiča, isti dan kot leto poprej nje-gov mlajši brat Francelj in se je tako izpolnila njegova napoved, češ da ga bo ob letu smrti brat Francelj rešil trpljenja. N. p. v m.l

Župnik Franc Bleiweis 70 letnik

Te dni je obhajal v Mošnjah sedemdeseti rojstni dan naš blagi gospod župnik Franc Bleiweis. Rojen je bil 7. aprila 1869. v Naklem pri Kranju, v mašnika posvečen 21. junija 1894. Služboval je kot katehet pri Ursulinkah v Škofji Loki, kaplan v Mošnjah in župnik v Lešah. Leta 1916. je po smrti župnika Jan. Kr. Trpina prevzel mošenjsko mošenjsko župnijo in župnik v jnumlhwyzyzy župnjo. Kot goreč dušni pastir je širil zlasti češčenje Matere božje. Marijino družbo, ki jo je z velikim uspehom vodil na vseh službenih mestih, pisal zanjo več molitvenikov, je tudi v Mošnjah zelo povzdignil. S svojim blagim nastopom si je povsod hitro pridobil srca vernikov, tako da tudi v naši župnji po 23 letih nima nobenega sovražnika. Svojemu blagemu gospodu župniku sedemdesetletniku želimo, naj ga Bog še dolgo let ohrani zdravega v naši središču.

Št. Vid pri Stični. Umril je Žurga Janez iz Št. Pavla, ki je bil najstarejši šentvidski faran. Bodi mu zemljica lahka! — Na belo nedeljo bo v Prosvetnem domu občini zbor krajevine organizacije JRZ ob pol 3. popoldne. Člani udeležite se. Pride tudi poslanec dr. Lavrič. — Igra »Henrik, govabi vitez« je vsestransko lepo uspela.

Pštata. Naša vas je svetu še zelo malo znana, in kako tudi ne, saj ni središče kakih večjih dogodkov. Velika in bogata pa naša vas tudi ni tako, da bi zbujala pozornost. Nekaj pa imamo tudi mi, na kar smo lahko upravičeno ponosni, to je naša ljubka cerkva, ki se je letos še polepšala. Dobila je namreč nov lestene, zelo

lep in bogat in električno napeljavno. Vsem, ki so že, ali pa še bodo pripomogli h kritju stroškov, se tem potom iskreno zahvaljujemo. Obenem pa sporočamo, da bo na belo nedeljo sveta maša na naši podružnici.

Skaručina. Za nabavo novih orgel v božjepotni cerkvi sv. Lucije na Skaručini so razni dobrotniki doslej prispevali v dinarjih 2805, in sicer: Franke Ivan, Zapoge, 30 din; Končan Jožef, Polhov Gradec, 10; Binkovec A., Ljubljana, 50; Koželj Franc, Mala Loka, 100; Selan Matija, Gozd, 80; M. A., Ljubljana, 100; Kovič Jernej, Zalog, 100; Neimenovana, Ljubljana, 50; Deschmann Franc, Ljubljana, 50; Neimenovan, Ljubljana, 500; Hubad Jerica, Samo in Joško, Ljubljana, 300; Jerše Valentin, Vrhpolje, 55; Bešter Ivan, Dob, 50; Pucelj Janez, Ježica, 60; Dežman V. A., Lancovo, 70; Neimenovan 1000 din. Vsem plemenitim

Marija z Brezj, kakor jo je po načrtih izare Remčeve vkleklala gd. Lea Plehan, upokojena učiteljica Osrednjega zavoda za žensko obrt. Pretekli teden so jo nesla slovenska dekleta: na kongres Katoliške akcije v Rim ter so jo v imenu slovenskih deklet poklonile papežu Piju XII.

to napolnijo z eksplozivnimi snovmi, z bakterijami nalezljivih bolezni in s strupi. »Smrtni žarek Z« ima nalogo v traku ustvariti nepremagljiv zid proti sovražniku. Nobeno motorno vozilo ne bo moglo skozi to žarečno oviro, ki jo bo potegnil smrtni žarek. Majhna strojnica, ki jo je iznašel inž. Stange, tehtla le 8 kg in jo lahko nosi s seboj vsak posamezni vojak. Vsako minuto lahko odda 600 strel. Nenašna vojska pripravlja sedaj že novo strojnico, s katero bo moglo ustreliti 1400krat na minuto.

Pošteni najditelj. Sodnik: »Zakaj niste vrnili najdene denarice?« - Oblaženeč: »Bilo je že pozno zvečer.« - Sodnik: »Na drugo jutro?« - Oblaženeč: »Drugo jutro ni bilo ničesar več v njej.«

Prvo pošto je ustanovil perzijski kralj Kir, ki je s posebnimi postajami zvezal pravice svojega kraljevstva.

Slon ima v rilcu več ko 4000 mišic.

Neka indijska vrsta plitve ima to posebnost, da si okrog gnezda nabode kresnice in je tako gnezdo razsvetljeno.

miru. Trgali so se in začudeno gledali, ko so jim rekli, da ne smejo vpiti. Te otroke si še ukrotiti, učencev pa ne; bilo jih je preveč. Šumelo je, kakor bi vrelo nevidno mleko in bi bili zaprli v kad tisoč črmljev. Zaman je hudo gledala gospodična Kati, zaman mahal s palico nadučitelj Čibej.

Popoldansko sonce je vroče sijalo na pogrebce. Zito je šumelo ter se priklanjalo, z lipe je padalo prav počasi uvelo rjavo listje, nad njivami je viselo zoprno suho ozračje. Smrdljiv vonj po meti in ljuliki je težko legal na pšenico. Pod zidom in na klancu so pekle koprive. Pelin se je stresel, ko so otroci mahali s šibami po njem. Otroci pač niso mislili, da pokopujejo župana. Ostri duh po koprivah in pelinu se je ovijal v kadilo, ki je umiralo na žerjavici mežnarja Luke.

»Da je bilo kolo narezano!« je dejal Bolčina Likerju, ko sta stopala že mimo Bizakov.

»Kdo pa naj bi?«

»I, komur je bil na poti!« je rekel kmet Bolčina.

»Bo morala oblast le preiskatit!«

»Saj vemo, komu je bil na poti, pa ne bo župant!«

»Čenčel!« je Bolčina obrnil pogovor, kakor bi se presukalo strašilo, ki je klopotalo sredi zelnika. Listnato drevje je bilo uvelo in v žitu je trepetala zrela grebenica. Belkasto rujava se je majala sredi pahovke in ljulike, ki jo je suša že zelo prijelja. Kjer je bil kup gnoja, je bil oves visok in temno zelen, na peščenih tleh pa je bil majhen in se sušil.

Temni sprevod se je vil skozi kratko mejico, koraki so ostro škrtali na pesku in grušču. Slišala se je zategla ženska molitev in župnikov glas, ki se je dvigal pred mrličem. Pogrebci so nesli na rami črno krsto na temnih nosilnicah. Sprevod je spremljalo glasno kukanje kukavice, kakor da je radovedna, kaj to pomeni. Glas

se je lovil čez jame, kot bi hotel naznaniti, kdo gre. Jame so mrko strmele v ljudi, ki so šli po ozki cesti preko brega; zdelo se je, da se jame jezijo, ker so nižje ko njive. Samo na Hribu je bila z gladkim, pokošanim dnem, druge so imele na dnu pesek; trhlo, zverženo strnišče, ki ga je voda nanesla s ceste, se je v soncu posušilo, strčalo iz suhega blata, da je bilo, kakor trde koccine. Nizka leska se je borila za prostor s smrlinjem. Čez njive je vel vonj po suhih bilkah, uvelem cvetju in vročem kamenju, ki se je spodsavalo pod težkimi koraki.

Šli so mimo dveh hiš v plašni dolinici.

»To je pa Janez!« se je oglasil kmet Černigoj, ko je skakal po cesti, ki jo je namakala gnojnica. »Ali ne more napraviti gnojnične jame? Škoda za gnojnico. Vsaj en rep bi lahko imel pri hiši več!«

»Vsako leto se pripravlja, pa porabi cement za kaj drugega!« je odgovoril Liker. »Saj mu pravim, pa govori, da besede niso še nikoli prinesle cementa. Kamenje in apno in pesek že ima, samo cement! Obljubil je, da bo zdaj!«

»Da bo!« se je oglasil Brus, ki se je spomnil spisa. »Orožniki so že godrnjali!«

»Lahko godrnjajo, ker njim pride plača ob mesecu, kmetom pa ne. Kaj vedo, kako je, če imaš tudi v žepu sušo. Janez misli na jama, ker mu gnojnica žge travo. Če je suho, pa žge, le glejte!«

Res je bila pod zidom trava med visokim in razšopirjenim ščavljem ožgana in rjava, da se je zdela zapaljena in cesta je bila razmehčana kakor kaša; mokrota se je cedila iz hleva ter pila prah pred hišo, kakor bi bila jama žejna

Neznana roparja sta napadla kmečko hišo

Moravče, 10. aprila.

Pokvarjenec današnjega časa ni sveta več nobena stvar, niti skrivnostno molčeva noč trpljenja in smrti našega Odrašenika. To nam spričuje dogodek, ki se je pripetil v noči velikega petka v Mošeniku pri Moravčah. Posestnica in vdova Ivana Klopčičeva, po domače Cvelbovka, je končala okrog enajstih svoje opravilo in sedla na peč, da bi opravila skupaj z bratom večerno molitev. Tedaj sta zaslila v veži močno ropotanje. Gospodinja je vzela svetilko in šla pogledat. Med vrati pa je obstala z glasnim krikom. Ustavil jo je neznanec z dolgim nožem in zakritim obrazom, njegov tovariš pa ji je nameril puško. »Denar ali smrt!« Neznaneec je govoril razločno, toda bolj potihem. Gospodinja mu je odvrnila vsa preplazena, da nima denarja, ker je kupila vole. Z od-

govorom pa ropar ni bil zadovoljen. Zapovedal jima je, naj se ne ganeta z mesta. Drugi pa je medtem z vso naglico preobračal postelje in brskal po omarah. Našel je 180 din golovine, katere je vzeti, ne da se je kaj drugega dotaknil. Ko sta jima dopovedala, da je to ves denar, kar ga je pri hiši, sta odšla skozi vrata, katera sta sama odpahnila. Poprej sta še zabičila obema, da ne smeta gledati za njima, sicer ju bosta postrelila. Kakor so ugotovili pozneje, sta se neznanca splazila v klet skozi odprtino, od tam pa po stopnicah v vežo, odkoder je vhod v stransko sobo, kjer sta tudi vse razmetala. Drugo jutro so zapazili pri sosedu, da je tudi tam nekdo vlomil v klet, ni pa mogel odpreti močnih vrat na stopnice. Vsa okolica je razburjena tem bolj, ker se taki napadi pri nas doslej še niso pripetili.

Iz naših društev

i Sv. Gregor. Prosvetno društvo bo vprizori v nedeljo 16. aprila ob 3 popoldne najnovejšo dramo iz kmečkega življenja »Gospod mora biti v 4. dejanjih. Ker je ta dan pri nas farno žegnanje, še prav posebno vabljeno. Fantovski odsek in Dekliški krožek se prigradno pripravljata na bližnje tekme. Pričakujemo, da se bodo dobro odrezali. — Kdor se ni poravnal naročnine za družbo sv. Mohorja, naj to takoj stori.

i Hrastje. Prosvetno društvo vprizori na belo nedeljo, dne 16. aprila ob 3 popoldne dramo iz kmečkega življenja »Preko bojev in viharjev.« Ta drama je verna slika iz sodobnega kmečkega življenja, slika bojev za pravico in poštenje. To bo zaključna predstava naše letošnje igralske sezone. Tudi s to igro hočemo pokazati, da stoji naš oder na višini, ki dela čast slovenski podeželski prosveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

i Črnceci pri Dravogradu. V nedeljo, dne 26. marca smo imeli ustanovni zbor Prosvetnega društva. Novo društvo si je zvolilo delaven odbor. Ob zaključku je cerkveno pevsko društvo zapelo več koroških narodnih pesmic. Črnceci, krepko stopimo v vrsto nove ustanove!

i Dobropolje. Prosvetno društvo bo privedilo v nedeljo, dne 16. aprila igro »Ljubeece zdravnik«. Vljudno vabljeno.

i Mekinje. Prosv. društvo vprizori na belo nedeljo ob 4. popoldne veseligrro »Butalac«. Vmes nastopijo domači tamburasi. Kdor se zanima za znamenit naš božji grob, si ga ta dan še lahko ogleda.

i Polzela. Dne 18. maja bo na Polzeli v Savinjski dolini v društvenem domu ob 3 popoldne velika tombola. Bo nad 20 glavnih dobitkov kakor: motorno kolo, radio, divan, 6 koles, kuhinjska oprava, plug, okopalnik, sod vina, seženj drva, vreča moke, bala platna, blago za moško obleko, blago za žensko obleko, zaboj sladkorja, stenska ura itd., v skupni vrednosti nad 25.000 din ter še nad 500 praktičnih in koristnih dobitkov. — Ker je število tombolskih malo, pohite vsi, ki si želite, da bi našli srečo!

i V Št. Vidu pri Lukovici smo vprizorili igro »Iz domačega življenja«. Ker naš prosvetni dom še ni dozidan, je bila igra kar na prostem, pred cerkvijo.

darovalcem in darovalkam izreka tem potom v imenu sosese sv. Lucije in svojem najiskrenejšo zahvalo duhovnijski urad sv. Lucije na Skaručini.

Loke pri Zagorju ob Savi. Konec preteklega meseca nas je nenadoma zapustila in odšla k Bogu po plačilo obče spoštovana in poznana mati Apolonija Ključevšek. Kot verna krščanska mati, izredno dobrega srca ni imela prav nobenega nasprotnika da še več, vsak, kdor jo je poznal, jo je moral ceniti. Cerkev je bila njen drugi dom, domača hiša pa dom dela in molitve. Zapustila je hčer in 6 sinov, ki jih je smrti dobre matere globoko zadela, čeprav so že vsi odrasli. Bog ji bodi milostljiv sodnik. Preostalom naše sožalje.

Kresnice. Prizidevanje za zgraditev mostu je precej živahno. Pobirajo se podpis za denarne prispevke in je upanje, da ne bo stvar zaspala. — Krasno vreme na velikonočni ponedeljek je privabilo ogromno ljudi k Sv. Miklavžu nad Jevnico.

Grosuplje. Dne 26. marca smo imeli občni zbor JRZ. Med nas je prihitel poslanec Miloš Stare, ki nam je razložil naš zunanje in notranje politični položaj. Po shodu smo tolmačili g. poslancu gospodarske potrebe našega in okoliških krajev. — Naša živinorejska zadruga si je kupila prvovrsten voz za prevažanje živine.

S tem je nam kmetom v marsičem pomagano posebno še sedaj, ko nam na vseh krajih grozi slabavca in parkljevka.

Hotič pri Litiji. Dne 4. aprila je umrl po dolgi in težki bolezni Tehovec Janez iz Jesenj, v starosti 89 let. Pokojnemu možu naj sveti večna luč! — Nedavno se je pojavil pri nas neki popotnik in ljudem začel govoriti o »strahovihi« na naših mejah. Takim hujšakom ne nasedajete!

Vojnik pri Celju. Mladinski tabor celjskega fantovskega in dekliškega okrožja, ki bi se imel vršiti 4. junija, smo sedaj iz važnih razlogov preložili na 18. junija. Pripravljali odbor je pridno na delu in vse kaže, da bo naš letošnji tabor res na višku. Saj je vojniški fantovski odsek po svoji delavnosti takoj za celjskim, to je drugi v okrožju. Dekliški krožek pa šteje okrog 40 članic, ki so sklenile, da si bodo za tabor tudi vse preskrbele nove kroje. — Blagoslovitev novih zvonov za cerkvico sv. Tomaža se bo predvidoma vršila drugo nedeljo po Veliki noči. — Streška družina v Vojniku se namerava raziti. Ker je imela precej premoženja, bi radi javnost informirali kam bodo z njim. — Trška občina je dobavila po znižani ceni pol vagona moke in pol vagona koruze, in sicer brez običajne brezplačne uputnice.

17

Gospod Volodijovski

Na to, da je bila dogovorjena z Volodijovskim, doslej ni mislila in to je bila njena sreča; mislila pa prav zaradi tega ni, ker se dotlej ni nič zgodilo in ker ni mislila na nikogar, ne nase ne na druge, ampak samo na Kellinga.

Tudi je to skrivala v najljubljem kotičku svoje duše in misel, da nihče tega ne sluti, kaj se v njej godi, da je nihče ne spravlja v zvezo s Kellingom, ji je dajala nemalo uteha. Bašine besede pa so jo na mah prepričale, da je drugače, da že gledajo ljudje nanjo, da ju že v mislih družijo, da ugibajo. Zato so žalost, sram in bolečina skupaj premagale njeno voljo in razjokala se je kakor majhen otrok.

Vendar pa so bile Bašine besede šele začetek različnih zbadljivk, značilnih pogledov, mežikanja z očmi, kimanja z glavo, slednjič dvoumnih besed, ki jih je morala prenesti. Začelo se je to takoj pri obedu.

Gospo stočnikovi je uhajal pogled od nje na Kellinga in od Kellinga zopet na njo, česar prej ni delala. Gospod Zagloba je značilno pokajšljeval. Trenutno se je razgovor pretrgal, ne ve se zakaj, in nastal je molk; ko se je zopet to zgodilo, pa je vihrava Baša zaklicala vsemu omizju:

»Nekaj vem, pa ne povem!«

Kržiša je takoj zardela, potem pa precej pobledele, kakor bi bila šla kaka strašna nevarnost v njeni bližini mimo nje; tudi Kelling je sklonil glavo. Oba sta prav dobro čutila, da leti to nanju; in čeprav sta se ogibala medsebojnega razgovora, čeprav se je ona varovala, da ga ne bi pogledala, jo bilo vendar obema jasno, da se med njima nekaj godi, da se ustvarja neka nedoločena skupnost zmede, ki ju veže, obenem pa tudi oddaljuje; saj jima popolnoma jemlje svobodo in ne moreta si biti več navadna prijatelja. Na njuno srečo

niso Bašine besede zbudile nobene pozornosti, ker se je gospod Zagloba odpravil v mesto in se je nameraval vrniti s številno viteško družbo; zato so bili vsi s tem zaposleni.

In res je zvečer zablestel Kellingov dvorec v jasnih svetlobi; prišlo je do dvajset vitezov vojakov in tudi godba, ki jo je pripeljal prijazen gospodar za razvedrilo dam. Plesati sicer ni bilo mogoče, ker sta to preprečevala veliki post in Kellingovo žalovanje, toda poslušali so godbo in se zabavali z razgovorom. Dame so bile praznično oblečene; gospa stočnikova je stopila v salon v vzhodni svili, »hajduček« se je pestro nališpal in bodel vojake v oči s svojimi rožnatimi usteči in jasnim čopom, ki mu je vsak trenutek padal na oči; budil je smeh z odločnostjo svojega govora in zadivljal s svojim vedenjem, v katerem se je mešala kozaška smelost z neprisiljeno ljubkostjo.

Kržiša, ki je bila že nehala žalovati po očetu, je imela na sebi belo obleko, s srebrom pretkano. Vitezi so jo primerjali z Junono, »drugi zopet z Dianom,« toda nihče se ji ni preveč približal, nihče ni vihal brk, ne podrsaval z nogami ne z rokami otreasal; nihče ni pogledal nanjo z iskrečimi se očmi in ni začel razgovora o ljubezni. Zato pa je takoj opazila, da se tisti, ki jo gledajo z občudovanjem in spoštovanjem, potem ozro na Kellinga, da se mu nekateri bližajo in mu stiskajo roko, kakor bi mu čestitali in srečo želeli, da on skomiga z rameni in razpira roke, kakor bi kaj tajil. Kržiša, ki je bila po naravi čuječa in bistroumna, je bila skoraj prepričana, da mu o njej govore, da jo smatrajo do maleda za njegovo zaročenko. Ker pa ni mogla prej videti, da je gospod Zagloba pač vsakemu izmed gospodov nekaj na uho zašepetal, si je glavo belila, odkod se jemljejo te domneve ljudi.

»po pravljici žena najvišjega rimskega boga Jupitra.

»boginja lova.

»Ali mi stoji kaj na čelu zapisano?« je temirno premišljevala osramočena in potrta.

Tedaj pa so ji začele prihajati na ušesa tudi besede, ki so bile glasno izgovorjene, a ne njeni naravnost: »Srečni Kelling!... Sreča mu je matil... Ni žuda, saj je tudi on gladil!...« in temu podobne.

Drugi, vljudni kavalirji, so jo hoteli zabavati in ji kaj ljubege reči, pa so se razgovarjali z njo o Kellingu; hvalili so ga neizmerno, povzdigovali njegovo moštost, uslužnost, dvorske čuje in starodavni rod. In Kržiša, rada ali nerada, je morala poslušati in oči so ji nehote iskale njega, o katerem je bil govor, včasih pa so se srečale z njegovimi očmi. Takrat jo je objemal čar z novo silo in pogled nanj jo je opajal, ne da bi sama za to vedela. Kako pa se je tudi razlikoval Kelling od vseh teh robatih vojakiških postav! Kržiševi med svojimi dvorjani je pomislila Kržiša, ko je gledala to plemenito, aristokratsko glavo in te častilne oči, polne neke prirojene odločnosti, in to čelo, obsenčeno z bujnimi plavimi lasmi. Srce ji je začelo medleti in zamirati, kakor bi bila to zanjo na vsem svetu najdražja glava. On je to vedel, in da ji ne bi zmedenosti povečal, se ji ni približal, razen če je kdo drugi sedel poleg nje. Tudi če bi bila kraljica, bi je ne bil mogel objadati z večjim spoštovanjem in večjo pozornostjo, kakor je to delal. Kadar je govoril z njo, je sklanjal glavo in pomaknil eno nogo nazaj kakor v znamenje, da je vsak trenutek pripravljen poklekniti; govoril pa je resnobno, nikdar šaljivo, dasi se je na primer z Baško rad šalil. V občevanju z njo je bil marveč poleg največjega spoštovanja neki odtonek otožnosti, polne sladkosti. Spričo te resnobne si tudi nihče drugi ni dovolil preveč jasne besede, preveč drzne šale, kakor da so vsi prišli do prepričanja, da je to gospodična, po dostojanstvu in rodu višja od vseh, do katere ne moreš biti nikoli zadosti obziren.

Kržiša mu je bila za to srčno hvaležna. Vobče je ta večer potekal zanjo žalostno, toda

Ljudje, varujte se nepotrebnih pravi!

Koliko jeze, sovraštva, nepravilnosti in kar je glavno, koliko nepotrebnih stroškov povzročajo nepotrebne in nagajave pravde, nam bo pokazal tale žalostni slučaj, ki je preromal sodišča vseh treh instanc. V prvi vrsti nam poudarimo, da je pravda trajala četrdeset let in 24 dni, gospodarska vrednost pravnega predmeta pa je bila nekoliko več kot ničla.

V prijazni dolenski vasi Živita dva mala posestnika Lipar in Hrastar. Njuni posestni predniki so se že pred 60 in več leti pravdali med seboj in to pravdanje se je ohranilo do današnjega časa; včasih je ta zmagal, včasih pa oni. V vasi je še 10 drugih posestnikov; vsi vaščani imajo južno od vasi svoje njive, travnike, hoste in še bolj daleč pod Goro vinograde. Preko vseh teh zemljišč vodi do sosednje vasi kolovozna pot, po kateri so domači vaščani vozili iz gozdov listje in drva, v vinograde kolje, nazaj pa vino, sploh so opravliali vse potrebne gospodarske vožnje. Po tej poti pa so tu in tam vozili tudi posestniki iz sosednje vasi. Ljudje so bili vobče prepričani, da je ta javna pot, po kateri smo vsakdo voziti, da je to imena ob poti zemljišče ali ne. Pot v vsaj dolžini so popravljali skupno vsi vaščani, tudi Lipar in Hrastar, celo občina jim je dala nekaj denarne podpore.

Pot je vodila tudi po Liparjevem svetu v dolžini 25 metrov, široka pa je bila kakor navadna kolovozna pot, to je razdalja kolesnice in kolikor gre voznik zraven voza; svet je bil včasih pašnik, koder so vaščani v prejšnjih časih pasli vse povprek eden čez zemljišče drugega, dokler ni okrajno glavarstvo pašnjo sploh prepovedalo.

Lipar je dobro vedel, da vaščani vozijo po tej poti tudi čez njegov svet, pa ni nikomur bral. Pred dobrimi štirimi leti pa je Hrastar kupil v bližnjem gozdu nekaj drv in jih je začel voziti po tej poti, torej tudi po Liparjevem svetu. Liparju to ni bilo prav in je Hrastarju zastavil pot. Ker se Hrastar za to prepoved ni zmenil, ga je Lipar tožil. Začela se je dolgotrajna pravda, ki je trajala, kakor že rečeno, čez štiri dolga leta. Vsega skupaj se je vršilo 11 razprav, med temi na lieu mesta tri, od katerih je vsaka trajala po 2 ur. Zaslišanih je bilo nič manj kot 60 prič. Pomislite, kako so bile priče nejevoljne, ko so za sprazen nič zapravljale dragoceni čas. Končno je nedavno Stol sedmorice v Zagrebu razsodil, kakor tudi okrajno in okrožno sodišče, da je predmetna

pot javna, da sme po njej voziti vsakdo, torej tudi Hrastar. Lipar pa mora plačati nekaj čez dvajset tisoč dinarjev stroškov! Kje jih bo vzel v sedanjih žalostnih časih! Pri tem pa pripomnimo, da Lipar zgolj iz hudobije ni pustil Hrastarju voziti, ta je pa zgolj iz hudobije vozil preko Liparjevega sveta, ker bi bil lahko po bližnji banovinski cesti lažje izvozil drva v mesto, kakor pa so slabi kolovozni poti najprej v vas, od tu pa še v mesto.

In šli smo na semenj...

Živina danes nima cene. In vendar so sejmi dobro obiskani. Kupecv ni, kupčije ni. Le cela vrsta hrvaških buš, ki so prispela od kdo ve odkod, ponujajo glasno prekupčevalci; tam je življenje.

Tako se vrste sejmi po naši domovini. Eden, dva, včasih trije in še več kak dan. Pa, ali je bilo vedno tako? Kako so pa sejmarili pred stoletji?

Tam, kjer so bile božjepotne cerkvice in važna trgovska središča, se je po opravljeni božjepotni pobožnosti razvil sejem. Ti sejmi so bili živahni, saj so zrasi iz resnične gospodarske potrebe. Medtem ko pod besedo sejem razumemo danes že bolj živinske sejme, je svoj čas bilo težišče vse trgovine na kramarskem sejmu. S tem pa so sejmi tudi v veliki meri izgubili svoj bleisk in pomen. Saj so se še v osemdesetih letih preteklega stoletja vršili v Ljubljani petkrat na leto sejmi, ki so se začeli v ponedeljek in trajali cel teden. Na njihovo mesto stopajo danes velesejmi, ki imajo čisto moderen značaj. Na deželi pa je trgovina zašla v vsak gorski kraj. Povsod so se naselili podjetni trgovci, ki hitro posredujejo, kar kdo rabi. Vsak bi sedaj pričakoval, da se bo število sejmov skrčilo. Ali zgodilo se je obratno.

V sedemdesetih letih, nekako pred tri četrstoletja je zrasila slovenska občina. Sejmi so pogoloma postali za občina majhen, pa gotovo vir dohodkov. Tako so nastajali novi sejmi, ki jih ni rodila živa gospodarska potreba, ampak lov občine za finančnimi sredstvi. Poleg tržnine, oziroma sejmarije, ki jo dobi občina neposredno, se izkupi nekaj tudi posredno potom trošarine na alkoholne pijače, ki se ta dan iztočijo.

Pred menoj leži seznam sejmov za leto 1870. Za primer vzemimo celjski okraj. V tem (celjsko-vranskem) okraju je bilo to leto sejmov: živinskih in kramarskih 53, samo kramarskih 8. V letu 1938 pa je bilo v istem okraju živinskih in kramarskih sejmov 70. Samo kramarskih ni bilo nič. Ta porast pa, kakor vidimo iz gornjih ugotovitev, ni naraven ali gospodarsko nujen, temveč umeten.

Pred leti je neki gospodarski kmetijski strokovnjak predlagal na občnem zboru Zveze živinorejskih organizacij v Celju, naj se število sejmov skrči. Navajal je razloge: zapravljanje časa, denarja. Slovenija je s sejmi prenasočena. Govornik je naletel še na gluha ušesa. Lansko leto je neka občina v celjskem okraju zaprosila zopet za dva nova sejma. In to v času splošnega zastoja vse živinske kupčije. Vzrok: občina išče virov novih dohodkov.

Sedaj pa postavimo naše stališče. Veliko število sejmov pri nas je res potratna časa in denarja. Ker se pojavlja na živinskem trgu splošen velik zastoj, in ker kmet brez vsake potrebe res ne goni živine na sejem, naj bi občine znižale sejmarijo, vsaj za kmete (za prekupčevalce pa bi jo trebalo še zvišati). Če lahko gospodarijo nekatere občine brez sejmških dohodkov, zakaj bi druge ne. Sicer pa plačati za dogon enega goveda 5 din, ali še več, je odločno preveč. Saj ima kmet poleg tega še izdatke za živinski potnilist, ki niso nič manjši. S tem, da bi občine znižale pristojbino za dogon (sejmarino), bi stopili zlu na korenino. Sejmi bi ne rasli več umetno in bi se morda njih število še skrčilo. To pa bi bilo v splošno narodno gospodarsko korist. — ar.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: >Bogoljub<, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna. |

sladko. Ko se je približala polnoč, je godba prenehala igrati, dame so se s tovarištvom poslovile, med vitezi pa so začele gosto krožiti faše in začela se je bolj šumna zabava, v kateri je prevzel hetmansko dostojanstvo gospod Zagloba. Baška pa je šla v goranje nadstropje vesela kakor ptič, ker se je bila vsa razigrala; preden je torej pokleknila k verni molitvi, je začela noreti, vibrati, sponašati različne goste, slednjič pa je zaploskala z rokami in rekla Kržiži:

»Izvrstno, da je prišel ta tvoj Ketting! Vsaj vojakov ne zmanjka! Oho, naj se le post konča, zaplešem s teboj, da se bo vse kadilo. To bomo učivali! In na tvoji zaroki s Kettingom in na tvoji poroki! No, če ne preobrnem hiše, naj me Talarji v sužnost odpeljejo! Kaj bi bilo, če bi nas res odpeljali? To bi šele bilo, ha! Dobri Ketting! Zate seveda pripelje muzikante, a pri tebi uživam tudi jaz. Zate bo prirajal vedno nova čuda, dokler ne napravi takol...«

S temi besedami se je Baška naglo vrgla pred Kržižo na kolena, jo objela z rokami čez pas in posnemajoč nizki Kettingov glas začela govoriti:

»Gospodična! Tako te ljubim, gospodična, da se diham in morem... Ljubim te, gospodična, pes in na konju in na tešče in po jedi in na rake in po škotsko... Ali hočeš biti moja?«

»Baška! Jezna bom nate! je klicala Kržiža. Toda namesto da bi bila jezna, jo je objela in kakor bi jo hotela dvigniti, jo je začela poljubljati na oči.

XIII.

Gospod Zagloba je prav dobro vedel, da se je mali vitez nagibal bolj k Kržiži nego k Baški, toda prav zaradi tega je sklenil Kržižo odstraniti. Ker je natančno poznal Volodijevskega, je bil prepričan, da če ne bo imel izbere, se gotovo obrne k Baški; stari šlahič se je namreč samo tako zagledal vanjo, da mu ni hotelo v glavo, kako bi mogel kdo prečnost dati kateri pred njo. Tudi je

modroval sam pri sebi, da ne more izkazati Volodijevskemu večje usluge, kakor če mu zasnuji svojega hajdučka, in se je kar topil od veselja ob misli na to dvojico. Na Volodijevskega je bil hud, na Kržižo tudi; seveda bi bil rajši imel, da bi se gospod Mihael oženil s Kržižo kakor pa z nobeno, toda sklenil je storiti vse, da bi se oženil s hajdučkom.

In prav zaradi tega, ker je vedel, da se mali vitez nagiblje k Drohojevski, je sklenil napraviti jo čimprej za Kettingovo ženo.

Vendar odgovor, ki ga je nekaj dni pozneje prejel od Skrzetuskega, ga je nekoliko omajal v njegovem sklepu.

Skrzetuski mu je svetoval, naj se nič ne vtika v to zadevo, ker se je bal, da utegnejo v nasprotnem primeru nastati veliki spori med prijateljnima. Tega si tudi gospod Zagloba ni želel; zato so se v njem oglasili neki očitki, ki jih je spodbijal s sledečim modrovanjem:

»Če bi si bila dala Mihael in Kržiža besedo in če bi v tem primeru rinil Kettinga kakor klin med nju, ne rečem nič! Salamon pravi: »Ne vtikaj nosa v tujo mošnjo! in ima prav. Toda želeli je vsakomur svobodno. Sicer pa, če se natančno vdamo, kaj sem jaz takega napravil? Naj mi kdo pove, kaj?«

S temi besedami je gospod Zagloba uprl roke ob boke, porinil ustnice naprej in začel izjavljajoče gledati stene svoje sobe, kakor bi od njih pričakoval očitkov; ker pa stene niso nič odgovorile, je sam govoril dalje:

»Povedal sem Kettingu, da določam hajdučka za Mihaela. Ali tega ne smem? Ali mar ni resnica? Če želim Mihaelu katero drugo, naj me podagra!« ugrizne!«

* Revmatizem, trganje.

Stene so s popolnim molkom priznale, da ima gospod Zagloba prav.

On pa je nadaljeval:

»Povedal sem hajdučku, da je Drohojevski Kettinga ustrelila, ali morebiti ni res? Ali mar tega ni priznal, ali ni sedeč pri peči vzdihoval, da je pepel letel po sobi? A kar sem videl, to sem tudi drugim povedal. Skrzetuski je realist!«, pa tudi moja razboritost ni, da bi jo kdo za psmu lučal. Sam vem, kaj se sme povedati in kaj je bolje zamolčati... Hm, piše, naj se v nič ne vtikam! Tudi to je lahko. Prav nič se ne bom vtikal, tako da če kdaj ostanem sam s Kržižo in Kettingom, odidem celo iz sobe in ju pustim sama. Naj si pomagata brez mene. O, mislim, da si tudi bosta znala pomagati. Ni jima treba nobene pomoči, ker itak žene drugega k drugemu, da kar belo gledata. In poleg tega prihaja pomlad; v tem letnem času pa začne močnejše pripekati ne samo sonce, ampak tudi poželenje... Dobro, odneham, bomo le videli, kaj iz tega nastane...«

In res, to se je tudi v kratkem pokazalo. Za veliki teden se je vsa družba preselila iz Kettingovega dvorca v Varšavo in se nastanila v krčmi ob Dolgi ulici, da bi bila blizu cerkva in se naučila pobožnosti po mili volji, obenem pa si tudi nasitila oči z mestnim šumom za praznike.

Ketting je tudi tu vršil častne posle gostiteljja čeprav je bil namreč po rodu tujec, je vendar najboljše poznal prestolnico in je imel povsod polno znancev, ki so mu vse olajšali. Samega sebe je prekosil v prijaznosti in tovarišicam misli kar iz oči bral, zlasti Kržiži. Vse so ga tudi odkritosrčno vzbujale; gosa Makovietka pa, ki jo je gospod Zagloba že poprej opozoril, je gledala nanj in na Kržižo z vedno bolj naklenjenim očesom, in če ni dotlej nič govorila z dekletom, je bilo to zaradi tega, ker je tudi on doslej molčal. Toda čestiti »teltiki« se je zdelo naravno in primerno, da kavalir izkazuje usluge gospodični, zlasti ker je bil ta res sijajen kavalir.

* T. j. gleda stvari, kakor so.

Nekaj o uradniku

(Iz uradniških krogov.)

Izmed raznih predstav, ki jih ima narod po deželi glede tega ali onega vprašanja, se zdi, da predstava glede državnih uslužbencev ali da se lepše sliši uradnikov, ni povsem točna. Narod si slika uradnika kot lepo oblečenega gospoda, ki prejema redno vsak mesec plačo — koliko, to je zanj postranskega pomena — ter udobno živi, hodi v pisarno, tamkaj malo piše — kaj, to je vseeno — ter gre ob določenem času iz pisarne. Nato je ves čas prost in dela, kar hoče. Skratka, našemu človeku se neredko zdi, da živi uradnik kot v Indiji-Koromandiji. Višek je pisarna in mesečna plača. Po tem se tudi sodi, kdo je uradnik seveda po zunanjih vidikih. Narod na splošno ne ve o zakonih, ki urejajo položaje in s tem življenjsko usodo državnih uslužbencev. Prav malo ve o uradniških plačah, zato mu ne pride na misel, da bi se prepričal o tej plači, ter primerjal svojo usodo, ko dela od zore do mraka z v njegovih mislih ožarjenim stanjem državnega uradnika. Ne, tako daleč ne gre. Uradnik je po njegovih mislih gospod; morda je včasih bil, ne more se to sedaj vsaj glede na prejemke v splošnem reči.

Tako mnenje, ki traja že od nekdaj, je še dandanes prav živo. Odtod tudi stremljenje ljudi na deželi, da svoje nadarjene otroke spravijo v pisarne, da bodo jedli boljši kruh, če že ne morejo upati, da bi zmogli stroške za še kaj več. Ko smo sedaj v lastni državi ter prosvetna uprava po zaslugi naših voditeljev z našimi denarnimi žrtvami ustanavlja razne šole, je umljivo, da je to stremljenje še povečano. To je umljivo in moramo tako hrepenenje po višji izobrazbi le pozdraviti. Narod se zaveda, da je izobrazba temelj vsakemu izboljšanju. Prav je tako. Čim večja splošna izobrazba, tem boljši življenjski pogoji. Le mnenje, da je višek boljšega življenja v pisarni, ni točno. Prišli smo preko okvira našega članka, zato se vrnimo k uradniku.

Mnenje o dobrem položaju uradnika izvira poleg že navedenega iz raznih novic, ko se zvišajo draginske doklade. Dnevno časopisje postavi vedno iz teh ali onih razlogov tako zvišanje kot zlat zvonec na steber ter zvoni o povišanju toliko časa, da pride odmev do ušes — vrh Triglava. Sicer se zvišanje ne izvede vsako leto, vendar pa v takih razdobjih, da se je pozabilo že staro povečanje in znižanje doklad. O znižanju se običajno bolj malo piše. Na ta način se ustvarjajo nepravilne predstave o visokih plačah in zraven še verjetno nerazpoloženje, ker mora vsako povečanje izdatkov nekdo kriti. Znano je, da se da povišanje izraziti na razne načine. Pa to zaenkrat pustimo.

Kako izgleda tako povišanje v praksi, naj navedemo samo sledeči primer: Draginska doklada najnižjega uradnika v III. draginskem razredu n. pr. na Jesenicah je znašala n. pr. dne 1. julija 1931 750 din na mesec. Beseda draginska doklada pomeni, da se je moralo nekaj dodati zaradi draginje; sama plača že po mnenju zakonodavca ne zadošča za življenje. Od omenjenega časa pa doslej je preteklo 7 in pol let ter so bile v tem razdobju zvišane doklade tako, da iznašajo sedaj 425 din na mesec. Torej za 325 din manjše doklade. Menda ne bo nihče trdil o kakšnem povišanju. Če bi hotel kdo dokazovati, da so se življenjske prilike od leta 1931 do 1939 izboljšale za uradnike, mu moremo reči, da se dokaz žal ne bo posrečil. Res se je zadnja 3 leta gospodarsko stanje naše države pod sedanjo vlado napram l. 1931 v splošnem neprimerno zelo izboljšalo. Tako izboljšanje v cenah poljedelskih in gozdnih produktov vpliva na naše ljudi sicer le nekoliko, ker spravijo večji del dobička drugi, ki ne poznajo pluga. Za uradnika pomeni tako izboljšanje naravnost zgubo, ker se niso dvignile temu primerno doklade. Mogli bi navesti tabele glede cen in prejemkov, kar bi bilo preobširno. Obljube se sicer dajejo glede povišanja in s tem upanja, kar je za uradnike bistvenega pomena. Uradnik samo upa, če se kaj uresniči ali ne!

Če smo prej omenili kako si narod predstavlja uradnika, naj poskusimo v naslednjem orisati v nekaj potezah stanje današnjega uradnika predvsem glede prejemkov. Uradnik si želi, ko stopa prvič v službo, da se stanje kot je, ne poslabša v bodoče. Izkušnje ga kmalu prepričajo, da je podoben listu, s katerim se poigrava val potoka. Želi si rednega napredovanja v plači, ki naj ne bo znižal. Doseči najvišjo mogočo stopnjo, to je

njegov ideal. Ideali so nedosegljivi. Živeli in delovali na stalnem mestu se mu ne uresniči, ker ga kmalu pošljejo tja, kamor si ne želi. Želi, da ne bi nikoli zabredel v dolgove, ali bolezen v bližjo ga prisili, da najame pod neugodnimi pogoji posojilo. Dajati od rednih prejemkov kaj na stran, je izključeno, ker so plače prenizke, zato si mora pomagati z obroki. — Vse je en sam velik obrok. Iz tega razloga si želi, da bi trgovci prodajali dobro in ceneno blago tako, da bo obleka izdržala vsaj 3 leta in suknja 10 let. Prekmalu opazi sam in drugi, da je obleka preveč oguljena. Nastane vprašanje, kaj in kako, ter se odloči, obleko obniti. Krojač stori to rad za primerno odškodnino. Skoraj vsakoletna menjava šolskih knjig brez vidnih sprememb in šolske takse s kolki vred so bile, ki ga tepe vse življenje. Želi, da bi podplati vstajali vsaj leto dni. Žal, da se mu to ne izpolni. Isto velja za klobuke in srjace. Želi si uvidnih načelnikov, ki mu ne bodo sledili na vsak korak in pazili, da ni porabil preveč črnila. Želi si odkritosrčnih sotovarišev, ki so redkejši kot suho zlato. Želi, da bi uganil misli predstojnika pravčasno, da je življenje znosno. Želi, da bi se pravilno priklanjal spred in zad, levo in desno, ker je to njegova korist. Želi si končno pokoja, da bi živel zase.

Naj to zadošča. Vsaka želja se niti napisati ne sme. Želje so želje, kar si človek želi, tega še nima. Želje ima končno vsak stan. Toda o uradniku si mislijo ljudje, da nima želja, ker je gospod, ki hodi v pisarno ter ima mesečno plačo. Ni namenjena ta slika vsem. Trgovci n. pr. dobro poznajo uradnika, saj imajo še največ koristi od zvišanja plač. Gotovo je, da si bo mogoč čitatelj ustaviti na tej podlagi sliko uradnika, t. j. osebo, ki je glede na dandanašnje prilike odvisen od vseh mogočih okoliščin, predvsem od višine prejemkov, kar ni končno nič novega. Saj so bili v prejšnjih dobah uradniki v še večji meri odvisni od deželnih gospodarstev ter jim služili za vse. Zato je neodvisnost v primerni obliki edino, kar si uradnik ne upa želeti, ker ve, da bi bilo škoda časa. Zavedati se pač mora, da ni svoj gospod.

Uradnik pomeni, če naj točno povemo, osebo, ki mora biti na uslugo vsem, sam pa ne more in nesme zahtevati drugih uslug, kakor mu jih nudi zakon. Če so zadostne, je pravilno, samo kje je meja. Če tega ni, nastanejo med njimi razna priganja za boljšimi mesti in to na prikrit način, o katerem rajši molčimo. Torej nič pravilnega, ali potrebno je, da se tudi ta stran pravilno ceni.

NAZNANILA

Duhovne vaje za žene bodo v Domu Devic Mogočne od 22. do 26. aprila. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbovalna znaša 100 din. Vodiijo št. gg. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega. — Za dekleta bodo pa duhovne vaje od 15. do 17. maja. Prijavite se na: Predstojništvo Lichtenturnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

n Uprava občine Ig v ljubljanskem okraju razglašala, da se vrši v ponedeljek, dne 17. aprila 1939 (ponedeljek po beli nedelji) na Igu redni letni živinski in kramarski sejem. Ker so bili do sedaj vsi sejmi ukinjani, je pričakovati, da bo sejem v večjem obsegu. Kupci vabljani. V naši občini ni bilo nikake živalske kužne bolezni. Ta dan vozi iz Ljubljane avtobus ob 6.20 izpred Mestnega adoma.

n O novih dr. Jeršetovih šmarnicah »Luč iz Nazaretac piše »Slovenec tole: Za letošnji majnik so pravkar izšle. Res je »Luč iz Nazareta obenau tudi lepa družinska knjiga in ker je naklada le majhna, utegne kmalu poiti. »Luč iz Nazaretac bo tudi prav primerna priprava za kongres Kristusa Kralja, ker šmarnice Kristusa Kralja zaradi pomanjkanja časa ne bodo izšle. Zato pohitite s naročilom. Šmarnice se naročajo tudi pri založniku dr. Josipu Jeršetu, Ljubljana, stolno fužnišče. Knjiga obsega 243 strani in stane broširana 35 din, vezana pa 42 din.

»Vigrede, ženski list, izhaja mesečno na 40 straneh in stane za vse leto samo 25 din. Naroča se pri upravi »Vigredie, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

V vsako hišo »Domoljubac!

Ure foto-aparati harmonike kolesa torbice kovičke nahrbniki porcelan steklo

V NAJNOVEJSIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Stenbecki
CELJE 19

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!

CENIK ZASTONJ

NOVI GROBOVI

n Premagana je smrti trohoba, rešenja trojega je danes dan. V Ptujju je umrla sodna uradnica v p. Wallner Julijana. — V Rajhenburgu je zaspal v Gospodu p. Rafael Grzina. — V Mirni na Dolenjskem je preminul 76-letni trgovec Ivan Smale. — V Slovenjem Gradcu je na veke zatisnil oči mesar in posestnik Anton Kuhar. — V Mozlu pri Kočevju je odšel po večno plačilo župnik g. Jože Erkar. — V Tržiču so djali v grob Ivana Forška. — V Radovljici so pokopali Ano Zupanc p. d. Cajhovo mamo. — V Ribnici na Dolenjskem so pokopali starešino gasilske župe okraja Kočevje Konrada Erhovnica. — V Radovljici je odšla v nebesa Marija Zalokar. — V Jurjevu pri Ribnici je preminul posestnik in trgovec Franc Kovačič. — V Gornjem Logatcu so djali v grob posestnika in gostilničarja Valentina Semrova. — V Kranju je zapustil solzno dolino posestnik Ivan Sušteršič. — V Žužemberku je umrl trgovec in posestnik Onton Škrbe. — V Ljubljani so umrli: dvorni svetnik Alojzij Klimert, s. Sergija Kurè, Marija Gorenc roj. Kramaršič, bivši kavarnar Anton Krapš, 80-letna Franja Jerman, Franc Fabiančič, Nlasta Mihelčič, roj. Juvanec, zdravnik dr.

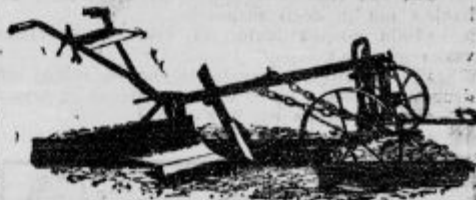
Julijan Kotzmuth, profesor v p. Mihael Mar-kič, vseučilišnica Vida Mahnič, sopr. upoko-jenega načelnika dr. Ernesta Mayerja, lesni industrijalec Leo Paulin, hišna posestnica Angela Knoll, uradnik rav. drž. žel. Ernest Cerne, 89-letna Marija Wrisher, poštna ur. Elza Hrovat in vozovni preglednik Franc Verčič. Naj počivajo v miru!

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, 13. aprila: 18.40 Slovenščina za Slo-vence — 20.00 Pevski koncert. — **Petek, 14. aprila:** 18.00 Ženska ura — 18.40 Francoščina — 19.50 Zanimivosti o izseljencih — 20.00 Samospevi — 21.00 Koncert slovenskih skladateljev. — **Sobota, 15. aprila:** 18.00 Za delopust — 18.40 Organiza-cija našega tujskega prometa — 20.00 O zuna-nji politiki — 20.50 Vesel živalski krog. — **Nedelja, 16. aprila:** 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 10.15 Verski govor — 13.20 Pevski zbor prosvetnega društva Kranj — 17.00 Perosi: Vstajenje, oratorij (prenos iz Vatikana) — 20.00 Koncert Radijskega orkestra. — **Ponedeljek, 17. aprila:** 18.00 Paberki iz vsakdanjega zdravstva: O prehladih — 18.40 Iz kulturnega življenja koroških Slovencev — 20.00 Komorni pihalni trio — 21.00 Koncert Radijskega or-kestra. — **Torek, 18. aprila:** 18.40 Cisto srce vodi k Bogu — 20.30 Večer ljubljanskih kon-servatoristov. — **Sreda, 19. aprila:** 13.20 Štirje fantje — 18.40 Ob mejniku naše vzgojne kul-ture — 20.00 Prenos opere iz ljubljanskega gle-dališča.

DROBTINE

Sv. Beda — vremenoslovec. Znanstveni časopis angleške meteorološke (vremenoslovske) dru-žbe je nedavno sporočil, da je bil učeni angleški benediktinec Beda, ki je umrl pred 1200 leti, prvi angleški zgodovinskec in ustanovitelj an-gleške meteorologije: V njegovih številnih spisih so članki o vremenu, oblakih, snegu, o toči, zrakop, blisku, rosi, o mavrici in vetrovih. Dasi njegovi članki niso nič več morednt, vendar je sv. Beda zbral mnogo snovi za pobudo kasnejših razisko-vanj vremenoslovja.

Tovarna verig d. d.

Lesce pri Bledu
oddelek za pluge

izdeluje najmodernejše jeklene pluge, okopalnike, osipalnike in izorače za krompir, njivske in travniške brane.

Kmetovalec, zapomni si: njive obdelaj z najmanjšim trdom le, če orješ z Lesco plugom. — Naročila pošlji na:

Lesce plugi, Ljubljana, Sv. Petra c. 60

Barvasta luč in rastline. Zanimiv poizkus je napravil ameriški rastlinoslovec Enoch Karrer, ki ni dal rastlinam rasti v dnevni, temveč v umetni barvani svetlobi. Pri tem je ugotovil, da se rastline v rdeči luči krivijo druga od druge, v modri svetlobi pa delno drugo proti drugi, delno druga od druge. V temnomodri luči dobe rastline naj-daljše korenine, v oranžnordeči pa najkrajše. V modrozeleni svetlobi dobe rumeno barvo, v oranž-ni pa posebno lepo zeleno zunanost.

>Družba 'srečne smrti' v Varšavi na Poljskem priredi vsako leto v postnem času procesijo po mestu. Člani so oblečeni v mrtvaških oblačilih in nosijo goreče sveče v rokah.

Trije najlepši razgledi na svetu so: z Beka planote na Libanon in Sirijo v Palestini, pogled na Cashmir dolino v Indiji in pogled na Sredozemsko morje v Taormini v Siciliji.

Čudna postava. V mestu Salem, Va. se ne sme okrog polno. noben petelin oglašati; v nasprotjem primeru mora lastnik petelina plačati 25 dolarjev globe.

**LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI**

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%**; proti odpovedi po **5%**

Gnojilne črpalke brzoparilniki štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje
Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Gospa Znidarjeva: »Ja, ko bi vi vedeli, kako
važna oseba je moj mož, rečem vam, vse se vrtilo
okoli njega.«
Gospa Ribičeva: »Mar toliko pije?«

BISTER FLUID

je za masažo pri različnih po-
škodbah nog in kit, pri rev-
matizmu ter pri težkem delu.
BISTER prašek prepreči
mnogotere konjske bolezni,
posebno pa nadubo

MLEKIN je sred-
stvo za pomnoženje mle-
ka pri kravah, za preba-
vo in celo pomisljanje.
Navodilo priloženo. Bister
fluid mala steklenica Din
10[—], velika Din 16[—],
Bister prašek zavoj Din 10[—], Mlekin zavoj mali
Din 10[—], veliki Din 16[—]. Poština od 8—10 Din.

Prodaja Drogerija Ivan Kanc, Ljubljana-Nebotičnik

Miha se je preveč redil in zato šel k zdrav-
niku, da ga vpraša za svet.

»Za vas vem samo eno zdravilo, in sicer gi-
banje,« mu je dejal zdravnik.

»Toda, gospod doktor, saj veste, da sovražim
vsako gibanje.«

»To, kalero vam svetujem, ne bo težko, nič
drugega kot da z glavo odkimate desno in levo.«

»Kolikokrat pa naj to storim?«

»Vsakokrat, kadar vam bo kdo ponudil piti.«

Garantirane

GONILNE JERMENE

nanjate in gumijaste
ter vse

MILINSKE POTREBŠČINE

nudi

BRCAR & Co, Ljubljana, Kolodvorska 35

Sodnik: »Ko ste videli denarnico ležati, ste
moral vendar lakoj vedeti, da ni vaša.«

Obtoženec: »To pač ampak denar, ki je bil
v denarnici, se mi je zdel tako znan.«

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin
si lahko vsakdo z malimi stro-
ški pripravi izborne, obstojne
in zdravo domačo pijačo. Cena
1 stekl. za 150 litrov din 20[—],
po pošti din 35[—], 2 steklenici po pošti din 55[—],
3 steklenice po pošti din 75[—].

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

POZOR! Gospodinja, nevesta, gostilničarji itd. Naročite
še danes vzorce (urezanih) od bela in rojave
kutenine raznih tipov za posteljno namizje in tolesno
perilo pri izdajcu **Pavla Stransky, Tržič**. Vedno
velika zaloga tudi v bombah za plesni. Direktna doka-
va, točna postrežba, zmerne cene!

V vsako hišo »Domoljuba«!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrtica ali sje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo
polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovske oziroma
obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vsaki osebi - družini
nudimo stalen zaslužek
doma. - Pišite: ANOS,
Maribor.

Kupujem stalno
stoječ les

za produkcijo tramov.
Ponudbe pod. S sečnim
dovoljenjem na upravo
Domoljuba št. 2628.

Za vsako družino

vsa oblačila, posebno
moške obleke in perilo
si nabavite najboljšo
in najcenejšo pri Pre-
skerju, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Vino in sadjevec

prvovrstno sortirano,
od 60 litrov naprej,
razpošilja: Posestvo
»GRIC« pri Mariboru.

Pozor, gozdarji!

Izdelujem najcenejše
in najfiniješe orodje
kakor sekire, malarine,
plankače, cepine Pon-
tafler, cepine kmečke.
Pošiljam po pošti na
drobno in debelo. —
Krmelj Matevž, sekirni
kovač, Log, Šk. Loka.

Semenski krompir

»Onedovec«, popolno-
ma zdrav in pregledan
od komisije ban. upra-
ve za semenogojstvo,
imam naprodaj. Cena
1 din za kg. Janez Ko-
siša, Ilvoka 6, Kranj.

2 čevljarska pomočnika
v stalno delo sprejme
Omahna L., čevljar-
stvo, Lukovica.

-Fižol

in razna druga seme-
na dajemo v vzgojo
pod ugodnimi pogoji.
Sever & Komp., Ljub-
ljana.

2.000 kg sena

sladkega, prodam. —
Klada 5, p. Ig p. Ljub-
ljana.

10 A.Ž.-panjev čebel

prodam. Cena po do-
govoru. Več se poižve
na domu Janeza Če-
snovar, Lomno 15, po-
šta Krško.

2.000 kg sena

prodam. Zdešar, Stran-
ska vas 17, p. Dobrova.

Pošten fant

se sprejme za vsa hiš-
na dela, za raznašanje
kruha, vajej tudi ko-
nja. - Pekarna Vidic,
Jesenice.

Svete kipe

majniške Marije nudi
po najnižjih cenah F.
Klončič, Strazišče pri
Kranju.

2.000—3.000 kg sena

dobrega, prodam. Hro-
mec F., Pedgorica 2,
St. Jakob ob Savi.

Kmečko dekle

za pomoč pri gospo-
dinstvu. — Prodaj 10
kub. metrov suhih bo-
rovih in jesenovih plo-
hov. F. Porenta, Za-
vogljje št. 9, Dobrunja
pri Ljubljani.

Posestvo

s lepim sadovnjakom
prodam. Redi se lahko
po eno govedo in dva
do tri prašiče. Četiri
uro od banovinske ce-
ste. Cena okrog 25.000
dinarjev. Pavaček Vik-
tor, Zvarovlje p. Me-
dija-Izlake.

Posestvo naprodaj

na prometnem kraju
in že stara gostilna
pri drž. cesti v Jabla-
nu št. 25 p. d. »na
Strangi«. Skupaj 4.797
kv. m zemlje se proda
na prostovoljni javni
dražbi dne 16. aprila
t. l. popoldne ob 2. uri.
Med tem časom se lah-
ko ogleda na licu me-
sta. Interesentje se va-
bijo. Alojz Reš, Ja-
blan 27, p. Mirna peč.

Hlapca za kmetijo

sprejemem takoj. Plača
250 din. Zahlek Franc,
Rudnik 13, Ljubljana.

Valilna jajca

rodeliand kokiš, kon-
trolirana prodaja. Le-
nič, Plešivica p. Bre-
zovca pri Ljubljani.

Kovaško delavnico

na prometnem kraju
vzajem v najem. Na-
stov v upravi »Dome-
ljuba« pod štev. 5700.

Brane

travnike in poljske,
razne pluge in pluzne
dele dobite v zeleznici
Fr. Stupica, Ljub-
ljana, Gosposvetka 1.

Poverilniki

za vsak okraj Slove-
nije se sprejmejo. Po-
jasnila daje »Ljudska
samopomoč«, Maribor.

Hlapca h konjem

in kravarja sprejme
Franc Juvan, mlaj.,
Gameljne 3 pri Ljub-
ljani.

Mizarski stroj

s dvigajočim rekal-
nim strojem (Prä-
maschine) in krožno
šago prodaja Ana Star-
man, Gabrijelo, pošta
Krmelj.

Deklo za kmetiča dela

sprejemem. Dočman, Ra-
stca 15, St. Vid nad
Ljubljano.

Sprejemem hlapca

na kmetijo takoj. Za
vazjo 6, Ljubljana VII.

Gepelj v dobrem stanju

prodam. Gorjanc Ja-
nez, Voklo, p. Šentur.

ZA DOBRO VOLJO

Ko je neki šaljivec vprašal modrega Sokrata,
koliko dima bi bilo, če bi sežgal skladanico drv, je
odvrnil Sokrat:

»Stehtaj pepel; kar manjka na teži, je dim!«

*

»Žena je kot sveča, ki gori za druge, dokler
ne izgori. Njeno vrednost cenimo šele, ko izgori.«
(Dr. J. Krek.)

*

»Ljubezen enega edinega vdanega srca pre-
maga vse in zaceli vse rane, ker je močnejša nego
ves svet. Najmočnejša pa je ljubezen materina.«
(Ksaver Meško.)

*

Zdravnik: »Meni se dozdeva, da pijete pre-
več vina.«

Vinoljčec: »Kako pridete na to misel?«

Zdravnik: »Tako, ker se vas loteva vodenica.«

Gonjač, ki je bil na lovu obstreljen, je prišel
k Doberniku: »Vaš sin me je obstrelil, zato za-
htevam odškodnino.«

Dobernik (sinu): »Janko, kako pa si mogel
tega človeka zamenjati za lisjaka!«

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Kri-
štofa (ter nove spomenike) po
nižki ceni dobite dokler traja
zaloga pri kamnoseku
KUNOVAR FRANJO
pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Gospa: »Kje pa so vaša spričevala?«
Nova služkinja: »Doma sem jih pozabila, jih
pa drugič prinesem. Ampak povem vam, da sem
posvodo točno vršila svoje dolžnosti. V zadnji službi
sem vstajala že ob petih, skuhala zajtrk, vse obo-
be in vse postelje pospravila, še preden je kdo vstal.«

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje do 5%

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inse-
rate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-94.
Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.